

ORION OYJ:N TILINPÄÄTÖS
JA
KONSERNITILINPÄÄTÖS
TILIKAUDELTA 1.1.–31.12.2008

TILINPÄÄTÖS

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2008.....	3
Konsernin tuloslaskelma.....	24
Konsernin tase	25
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	26
Konsernin rahavirtalaskelma.....	27
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	28
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	28
1. Segmentti-informaatio.....	36
2. Liiketoiminnan muut tuotot	37
3. Poistot ja arvonalentumiset.....	37
4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot.....	38
5. Rahoitustuotot ja -kulut	39
6. Tuloverot	39
7. Osakekohtainen tulos ja osinko.....	40
8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	40
9. Aineettomat hyödykkeet.....	41
10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	43
11. Myytävissä olevat sijoitukset	43
12. Eläkesaamiset ja -veloitteet.....	43
13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat.....	45
14. Muut pitkäaikaiset saamiset	46
15. Vaihto-omaisuus.....	46
16. Myyntisaamiset ja muut saamiset.....	46
17. Rahavarat.....	47
18. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	48
19. Varaukset	49
20. Korolliset velat	50
21. Muut pitkäaikaiset velat.....	51
22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	51
23. Rahoitusinstrumentit ryhmittäin	52
24. Rahoitusriskien hallinta	52
25. Ehdolliset velat	56
26. Johdannaisopimukset	57
27. Muut vuokrasopimukset	57
28. Lähipiiritapahtumat	57
29. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	59
Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS).....	60
Tuloslaskelma	60
Tase	61
Rahoituslaskelma	62
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	63
Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta 1.1.–31.12.2008	77

Kaikki konsernitilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2008

Merkittävät tapahtumat tilikaudella

Maaliskuussa Orionin yhteistyö ruotsalaisen Oasmia Pharmaceutical AB:n kanssa laajentui eläinlääkkeisiin lisenssisopimuksella, joka koskee koirille kehitteillä olevan Paccal[®] (ennen Paclical[®] Vet) -ihosyöpälääkkeen markkinointia. Kesäkuussa solmitulla uudella lisenssisopimuksella Orionin markkinointioikeudet laajenivat kattamaan koko Euroopan.

Huhtikuussa Orion käynnisti hakuprosessit Stalevo[®]-lääkkeen käyttöaiheen laajentamiseksi Yhdysvalloissa ja Euroopassa. Hakuprosessi perustuu Novartiksen FIRST-STEP -tutkimukseen, joka osoitti, että Stalevo[®]-hoidolla saadaan jo Parkinsonin taudin varhaisessa vaiheessa parempi oireenmukainen hoitovaste perinteiseen levodopa/karbidopa-hoitoon verrattuna.

Huhtikuussa solmitulla lisenssisopimuksella Orion hankki yhdysvaltalaiselta Indevus Pharmaceuticals, Inc. -yhtiöltä Euroopan laajuiset markkinointioikeudet implanttimuotoiseen Vantas[®]-lääkkeeseen (histreliini), jota käytetään pitkälle edenneen eturauhassyövän hoidossa.

Toukokuussa Orion hankki italialaiselta Recordati S.p.A. -yhtiöltä Pohjoismaat ja Sveitsin kattavat markkinointioikeudet Kentera[®]-lääkkeeseen (oksibutiini), jota käytetään virtsankarkailun ja yliaktiivisen rakon hoitoon.

Toukokuussa Orion tiedotti, ettei se jatka uuden COMT-entsyymien estäjän kehittämiseen tähtäävää, ensimmäisessä kliinisessä vaiheessa ollutta tutkimusohjelmaansa.

Heinäkuussa Orion nosti Euroopan Investointipankilta tasalyhenteisen 40 miljoonan euron suuruisen, seitsemän vuoden kuluessa lyhennettävän lainan, jonka korko on sidottu kuuden kuukauden euribor-korkoon.

Syyskuussa Orion lisensioi yhdysvaltalaiselle Récro Pharma -yhtiölle oikeudet kehittää ja kaupallistaa muita kuin suonensisäisesti annosteltavia deksmedetomidiniin valmistemuotoja mm. Yhdysvaltojen markkinoille.

Syyskuussa Orion ilmoitti, että tehohoitorauhoite deksmedetomidinilla meneillään olevat potilastutkimukset pitkäaikaisena infuusiona ovat pitkittyneet ja alustavia tuloksia odotetaan kesällä 2010.

Syyskuussa Orion sai yksinoikeudet Pfizerilta laajan eläinlääketuotteiston markkinointiin Skandinaviassa.

Marraskuussa Orion aloitti yt-neuvottelut, jotka painottuivat lääketutkimuksen ja -tuotekehityksen toimintamallin ja rakenteen uudelleenjärjestelyyn. Suunniteltujen muutosten arvioitiin johtavan enimmillään 300 henkilön irtisanomiseen.

Joulukuussa GTx jätti myyntilupahakemuksen Yhdysvalloissa 80 mg:n toremifeenille. Lääke on tarkoitettu pitkälle edenneen eturauhassyövän hoidosta johtuvien haittavaikutusten kuten osteoporoosin hoitoon. Vaikuttava aine, toremifeeni on Orionin alkuperälääke.

Joulukuussa Orion nosti Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiolalta kiinteäkorkoisen, tasalyhenteisen 25 miljoonan euron suuruisen eläkelainan, joka lyhennetään viiden vuoden kuluessa. Lisäksi Euroopan Investointipankilta nostettiin yhteensä 60 miljoonan euron suuruiset lainat, joiden korko on sidottu kuuden kuukauden euribor-korkoon. Investointipankilta nostetut lainat ovat tasalyhenteiset, joista 10 miljoonan euron laina lyhennetään seitsemän vuoden kuluessa ja 50 miljoonan euron laina lyhennetään 12 vuoden kuluessa.

Vuoden 2008 aikana Orion on aloittanut patenttiloukkasoikeudenkäyntejä Yhdysvalloissa sekä Wockhardt-yhtiötä että Sun-yhtiötä vastaan. Yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneeriset versiot Orionin Comtan ja Stalevo-lääkkeistä.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Orion on aloittanut 15.1.2009 patenttiloukkasoikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Wockhardt-konserniin kuuluvia yhtiötä vastaan. Yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneerisiä lääkkeitä, joissa vaikuttavat aineet ovat samassa suhteessa kuin Orionin Stalevo-alkuperälääkkeessä.

Tammikuun alussa saatiin päätökseen Orionin marraskuussa käynnistyneet lääketutkimuksen ja -tuotekehityksen toimintamallin ja -rakenteen muutokseen painottuneet yt-neuvottelut. Neuvottelujen perusteella päätettiin vähentää yhtiön palveluksesta Suomessa yhteensä noin 205 henkilöä, joista irtisanomisen kautta noin 175 ja eläke- ja muin järjestelyin noin 30 henkilöä.

Orion on 23.1. nostanut Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselta kiinteäkorkoisen, tasalyhenteisen 22,8 miljoonan euron suuruisen eläkelainan, joka lyhennetään viiden vuoden kuluessa.

Tammikuussa Fareston[®]-rintasyöpälääkkeen (toremifeeni) Euroopan valmisteyhteenvetoon lisättiin uusiin turvallisuustietoihin perustuva rajoitus, jonka mukaan lääkettä ei tule käyttää potilailla, joilla on rytmihäiriöitä tai suurentunut riski saada niitä.

Taloudellinen katsaus

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuodelta 2008 oli 710,7 miljoonaa euroa (680,0 miljoonaa euroa vuodelta 2007) ja se kasvoi edellisestä vuodesta 4,5 %. Valuuttakurssien yhteisvaikutus liikevaihtoon vuonna 2008 oli -13,8 miljoonaa euroa, josta Yhdysvaltojen dollarin kurssin vaikutus oli -9,8 miljoonaa euroa. Muusta kurssivaikutuksesta suurin osa johtui Iso-Britannian punnan ja Ruotsin kruunun kurssien heikkenemisestä.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto oli 667,6 (639,7) miljoonaa euroa ja se kasvoi edellisestä vuodesta 4,4 %. Omaan tutkimukseen perustuvien tuotteiden osuus lääkeliketoiminnan liikevaihdosta oli 307,5 (292,3) miljoonaa euroa eli 46 % (46 %). Parkinson-lääkkeet, Stalevo[®] ja Comtess[®]/Comtan[®] toivat liikevaihtoa yhteensä 208,5 (200,1) miljoonaa euroa eli noin 31 % (31 %) lääkeliketoiminnan liikevaihdosta.

Orion Diagnostican liikevaihto oli 45,0 (42,0) miljoonaa euroa ja se kasvoi edellisestä vuodesta 7,1 %. QuikRead[®]-tulehdustestit olivat edelleen kasvutuotteita, mutta vanhemman tuotteiston myynnin lasku hidasti kokonaiskehitystä.

Tulos

Orion-konsernin liikevoitto vuonna 2008 oli 185,0 (192,0) miljoonaa euroa ja se laski 3,6 % vertailukaudesta.

Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 188,5 (197,1) miljoonaa euroa ja se laski 4,4 % edellisestä vuodesta. Bruttokate suhteessa myyntiin oli edellisen vuoden tasolla ja euromääräinen bruttokate kasvoi 18,7 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Panostukset tutkimukseen nousivat ennakoidusti hieman. Lisäksi liikevoittoa pienensivät Yhdysvalloissa vireillä olevien patenttioikeudenkäyntien 6,7 miljoonan euron suuruiset kustannukset sekä henkilöstön vähentämisestä aiheutuvista kuluista tehty 3,9 miljoonan euron suuruinen varaus. Vertailukauden liikevoittoa paransi Calcimagonin lisenssisopimuksen loppumiseen liittynyt 5,8 miljoonan euron suuruinen tuottoerä. Vuonna 2008 ei ollut vastaavia kertaluonteisia tuloja.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 6,1 (6,3) miljoonaa euroa.

Konsernin myynnin ja markkinoinnin kulut, olivat 143,9 (143,4) miljoonaa euroa ja siten edellisen vuoden tasolla. **Tutkimus- ja kehityskulut** olivat 103,4 (98,5) miljoonaa euroa, ne kasvoivat 5,0 % edellisestä vuodesta. T&K-kulujen osuus konsernin liikevaihdosta oli 14,5 % (14,5 %). Lääketutkimuksen ja -kehityksen osuus oli 98,8 (94,2) miljoonaa euroa. **Hallinnon kulut** olivat 51,5 (38,8) miljoonaa euroa. Niitä kasvattivat vertailuvuodesta 3,9 miljoonan euron suuruinen irtisanomiskuluvarauksen lisäksi patenttioikeudenkäyntien 6,7 miljoonan euron suuruiset kustannukset.

Muut liiketoiminnan tuotot sisältävät muuttuneen laskentakäytännön vuoksi myös valuuttakurssisuojausista aiheutuvia tuottoja 8,9 (6,5) miljoonaa euroa ja **Liiketoiminnan muut kulut** valuuttasuojauksesta aiheutuvia kuluja 8,7 (2,8) miljoonaa euroa. Edellisinä vuosina ja vuoden 2008 osavuositarkastuksissa nämä erät on raportoitu nettomääräisinä osana liikevaihtoa.

Konsernin voitto ennen veroja oli 184,2 (193,4) miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos oli 0,97 (1,02) euroa. Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä oli 0,66 (0,92) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,97 (3,05) euroa. Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 38,5 % (44,8 %) ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 32,1 % (33,5 %).

Tase ja rahoitusasema

Konsernin nettovelkaantumisaste oli -7,1 % (-20,0 %) ja omavaraisuusaste oli 60,2 % (76,2 %).

Konsernitaseen vieras pääoma 31.12.2008 oli 276,9 (134,5) miljoonaa euroa. Korollista velkaa oli vuoden lopussa 146,3 (4,0) miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja oli 109,1 miljoonaa euroa. Lainoja on otettu, jotta konsernin maksukyky voidaan varmistaa tilanteessa, jossa rahoituskriisin takia lyhytaikaisen vieraan pääoman saatavuutta on vaikea ennakoita. Vieraan pääoman kasvu heikensi omavaraisuusastetta. Lainat kasvattivat konsernin vuoden lopun rahavaroja, jotka olivat 176,1 (90,4) miljoonaa euroa. Nämä taseen loppusummaa kasvattaneet erät olivat myös tärkein syy heikentyneeseen sijoitetun pääoman tuottoon.

Konsernin rahavarat on sijoitettu vakavaraisten pankkien ja yritysten lyhytaikaisiin korkosijoitusinstrumentteihin. Nettovelkaantumisaste on edelleen hyvällä tasolla, mutta heikkeni kuitenkin jonkin verran johtuen kasvaneesta käyttöpääomasta ja edellisiä vuosia suuremmista investoinneista.

Rahavirrat

Liiketoiminnan rahavirta oli 144,4 (154,7) miljoonaa euroa ja se heikkeni hieman edellisestä vuodesta. Liikevoitto laski vertailukaudesta ja sisälsi lisäksi hieman edellisvuotta vähemmän kulueria, joilla ei ollut kassavaikutusta. Käyttöpääomaan sitoutui 15,0 (14,7) miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta oli -51,8 (-25,3) miljoonaa euroa. Vuoden 2008 investoinnit olivat selkeästi suuremmat kuin vuonna 2007, jolloin rahavirtaa paransivat myös kulunutta vuotta suuremmat tuotot käyttöomaisuuden myynneistä.

Rahoituksen rahavirta oli -4,8 (-148,5) miljoonaa euroa. Osingot olivat edellisen vuoden tasolla, mutta rahavirtaa paransi 141,1 miljoonan euron suuruinen lainamäärän kasvu. Maaliskuussa 2008 Orionin omien osakkeiden hankintaan käytettiin 4,8 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 56,8 (35,3) miljoonaa euroa. Kasvu aiheutui erityisesti 24,0 (7,6) miljoonan euron suuruisista aineettomien hyödykkeiden hankinnoista, joista merkittävimmät olivat Vantas[®] (histreliini), Kentera[®] (oksibutiniini) ja Paccal[®] (paklitakseli, tuote oli ennen Paclical[®] Vet) -tuotteiden markkinointioikeuksien ostot, Precedex[®]-rauhoitteen (deksmedetomidini) uusien markkinointialueiden hankkiminen sekä Favora[®]-itsehoitosarjan tuoteoikeuksien hankinta.

Näkymät vuodelle 2009

Liikevaihto nousee hieman vuodesta 2008. Orionin oman myyntiverkoston kautta tapahtuva lääkemyynti kasvaa edelleen sekä Suomessa että muualla Euroopassa. Orionin Parkinson-lääkkeiden markkinamynti kasvaa, mutta aiempaa hitaammin. Novartikselle toimitettavien Parkinson-lääkkeiden määrän ennakoitaan hieman kasvavan.

Markkinointipanostukset kasvavat maltillisesti ja niiden nousu johtuu erityisesti tuotelanseerauksista. Tutkimuskulut ovat edellisen vuoden tasolla. Sisäiset, kiinteät tutkimus- ja kehityskulut pienenevät uudelleenjärjestelyjen seurauksena, mutta käynnissä olevien ja käynnistyvien kliinisten tutkimusten vuoksi ulkoiset kustannukset kasvavat. Yhdysvalloissa meneillään olevat patenttioikeudenkäynnit jatkuvat ja niistä aiheutuvien kulujen arvioidaan olevan hieman suuremmat kuin vuonna 2008.

Liikevoiton arvioidaan kasvavan hieman vuodesta 2008. Talouskriisillä ei arvioida olevan olennaista vaikutusta tulokseen, mutta se lisää epävarmuutta kannattavuuden ennakoinnissa.

Tutkimus- ja kehityskulut ovat noin 100 miljoonaa euroa.

Konsernin **investoinnit** ilman olennaisia yritys- tai tuotehankintoja ovat noin 45 miljoonaa euroa.

Näkymien perustelut

Suomessa huhtikuussa 2009 voimaan astuvan viitehintajärjestelmän ei oleteta vaikuttavan olennaisesti Orionin liiketoimintaan. Uusi järjestelmä lisää hintakilpailua tietyissä tuoteryhmissä, mutta toisaalta se avaa Orionille myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Muutoksen seurauksena yleisen markkinakasvun Suomessa odotetaan hidastuvan vuodesta 2008. Uusien tuotteiden lanseeraukset tukevat Orionin kasvua kotimaassa. Toisaalta kasvua hidastaa kova hintakilpailu, joka kohdistuu erityisesti Orionin kannalta tärkeisiin tuotteisiin eli vaihtokelpoisiin reseptilääkkeisiin.

Stalevo- ja Comtess/Comtan-Parkinson-lääkkeiden markkinamyynnin kasvu vuonna 2008 oli ennakoitua hieman yli 10 %, mikä oli edellisiä vuosia hitaampaa. Kasvun odotetaan edelleen hieman hidastuvan vuoden 2009 aikana. Sekä Orionin oman myynnin että toimitusten markkinointipartneri Novartikselle ennakoitaan kehittyvän Parkinson-lääkkeiden kokonaismarkkinoiden mukaisesti. Tämänhetkisen tiedon perusteella Novartis ei jatka varastotasojensa pienentämistä vuonna 2009.

Koska uusien tuotteiden rekisteröinnit ja lanseeraukset ovat yli vuoden mittaisia projekteja, on niiden vaatimat resurssien lisäykset ja muut panostukset vuodelle 2009 suunniteltu pääsääntöisesti jo edellisenä vuonna.

Tutkimus- ja kehityskustannukset ovat varsin tarkasti ennakoitavissa. Ne syntyvät toisaalta yhtiön sisäisistä kiinteistä eristä kuten palkoista ja toimintainfrastruktuuriin ylläpidosta, ja toisaalta pitkäkestoisista kliinisistä potilaskokeista, jotka tehdään tyypillisesti useissa maissa sijaitsevilla klinikoilla. Keskeiset vuodelle 2009 suunnitellut kliiniset tutkimukset joko jatkuvat edellisestä vuodesta tai ne on jo hyvin pitkälle suunniteltu ja niiden kustannustaso on siten varsin hyvin ennakoitavissa.

Arviot Yhdysvalloissa aloitettujen patenttioikeudenkäyntien kustannuksista perustuvat laadittuihin aikatauluihin ja työmääräsuunnitelmiin. Oikeudenkäynnistä aiheutuvat kustannukset riippuvat monista tekijöistä, joita on vaikea tarkkaan arvioida.

Näkymien toteutumiseen liittyvät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön tiedossa ei ole yksittäisiä merkittäviä vuoden 2009 tulostuloksiin liittyviä riskitekijöitä.

Taluskriisin ei odoteta olennaisesti vaikuttavan lääkemarkkinoiden kehitykseen lyhyellä aikajänteellä, mutta se lisää epävarmuutta ja näin vaikeuttaa ennakoimista. Esimerkiksi yksittäisten maiden ja asiakkaiden kohdalla maksuhäiriö- ja luottotappioriskit saattavat hieman kasvaa ja valuuttakurssien kehityksen ennakointi, erityisesti itäisen Euroopan maissa, on entistä haastavampaa.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa hieman vaihdella sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hinta- ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Toimitukset Novartikselle perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin, jotka voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi Novartiksen vuoden kuluessa tekemien varastotasojen muutoksia koskevien päätösten seurauksena. Aloitettujen oikeudenkäyntien ei oleteta vaikuttavan Comtan- tai Stalevo-lääkkeiden myyntiin Yhdysvalloissa vuonna 2009.

Valuuttakurssiriskistä suurin osa syntyy Yhdysvaltojen dollarin kurssikehityksestä. Tyypillisesti vain alle 15 % Orionin myynnistä tulee Pohjois-Amerikasta. Muiden tärkeimpien valuuttojen, kuten Iso-Britannian punnan ja Ruotsin kruunun osalta kokonaisvaikutusta pienentää se, että Orionilla on Iso-Britanniassa ja Ruotsissa oma organisaatio ja siten myynnin lisäksi myös kustannuksia näissä valuutoissa.

Tutkimusprojekteihin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioitua kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillä olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti eikä niillä arvioida olevan olennaisia vaikutuksia kuluvan vuoden tulokseen. Uusien, käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoituun kulurakenteeseen.

Taloudelliset tavoitteet ja osingonjakopolitiikka

Koko Orion-konsernin kattavat taloudelliset tavoitteet säilyivät ennallaan:

- Lähivuosien liikevaihdon maltillista orgaanista kasvua nopeutetaan tuote-, tuoteportfolio- ja yritysostojen avulla.
- Liikevoittoa kasvatetaan.
- Omavaraisuusaste pidetään vähintään 50 %:n tasolla.

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Hallituksen ehdotus voitonjaosta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 185 822 357,00 euroa, josta tilikauden voittoa on 143 522 078,18 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,95 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita oli 140,9 miljoonaa kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 133,9 miljoonaa euroa. Konsernin osingonjakosuhte tilikaudelta 2008 olisi 97,9 % (98,0 %). Osingon maksupäivä olisi 2.4.2009 ja osinkoon olisivat oikeutettuja osakkeenomistajat, jotka ovat merkittynä yhtiön osakasluetteloon 26.3.2009.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen lahjoitetaan hallituksen erillisen päätöksen mukaisesti 140 000,00 euroa ja että voittovarojen tilille jätettäisiin 51 796 014,60 euroa.

Liiketoimintakatsaukset

Lääkeliiketoiminta

Katsaus ihmislääkemarkkinoihin

Orionille tärkein yksittäinen markkina-alue on Suomi. Suomen Lääkedatan tilastoinnin mukaan ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa vuonna 2008 oli yhteensä 1 945,2 miljoonaa euroa ja se kasvoi 6,5 % edellisestä vuodesta. Apteekkien lääkeostot kasvoivat 6,9 % ja sairaaloiden lääkeostot 5,5 % edellisestä vuodesta. Reseptilääkkeiden tukkumyynti koko markkinalla kasvoi 6,8 %, samalla kun itsehoitotuotteiden tukkumyynti kasvoi 4,2 %.

Orionin asema Suomen johtavana lääkevalmistajana jatkui vahvana vuonna 2008. Suomen Lääkedatan tilastoinnin mukaan Orionin ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa oli yhteensä 179,6 miljoonaa euroa ja se kasvoi 10,4 % edellisestä vuodesta. Orionin myynnin kehitys oli selvästi markkinoiden kasvua nopeampaa itsehoitotuotteiden ja reseptilääkkeiden osalta. Kehityksen taustalla on Orionin nopeasti uudistuva tuoteisto. Orionin markkinaosuus oli 9,2 % (9,0 %), joka oli 1,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin toiseksi suurimmalla yhtiöllä.

Orionille keskeisten Parkinsonin taudin lääkkeiden kokonaismyynti syyskuuhun 2008 päättyneen 12 kk:n jakson aikana oli IMS Healthin lääkemyyntitilastojen mukaan Yhdysvalloissa 1 286 (1 190) miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria ja se kasvoi 8,1 % edelliseen 12 kk:n jaksoon verrattuna. Vuotta aikaisemmin vastaava kasvu oli vielä noin 25 %. Markkinakasvun merkittävä hidastuminen johtui suurimman tuotteen, erään dopamiiniagonistin patenttisuojan päättymisestä ja siitä seuranneesta geneerisestä kilpailusta. Euroopan viisi suurinta Parkinsonin taudin lääkevalmistajaa olivat Saksa, Iso-Britannia, Ranska, Espanja ja Italia, joiden yhteenlaskettu Parkinson-lääkkeiden kokonaismyynti samalta rullaavalta 12 kk:lta oli 894 (820) miljoonaa euroa, ja näiden keskimääräinen markkinakasvu oli noin 9,0 % edellisen vuoden vertailujaksosta.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto ja tulos

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2008 oli 667,6 (639,7) miljoonaa euroa ja se kasvoi edellisestä vuodesta 4,4 %. Liikevoitto oli 188,5 (197,1) miljoonaa euroa ja se laski 4,4 % edellisestä vuodesta. Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 28,2 % (30,8 %) segmentin liikevaihdosta.

Alkuperälääkkeet

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2008 oli 284,7 (270,8) miljoonaa euroa ja se kasvoi 5,1 % edellisestä vuodesta.

Orionin Stalevo- ja Comtess/Comtan-Parkinson-lääkkeiden, liikevaihto vuodelta 2008 oli 208,5 (200,1) miljoonaa euroa. Se kasvoi 4,2 % edellisestä vuodesta ja muodosti lääkeliiketoiminnan liikevaihdosta 31 % (31 %). Stalevo- ja Comtan-toimituksista Novartikselle muodostunut liikevaihto oli yhteensä 118,1 (116,2) miljoonaa euroa, mikä oli 1,6 % enemmän kuin edellisenä vuotena. Orionin oman myyntiorganisaation liikevaihto Stalevo- ja Comtess-lääkkeistä oli yhteensä 90,4 (83,9) miljoonaa euroa ja se kasvoi 7,7 % edellisestä vuodesta. Stalevo-valmisteen myynti oman myyntiverkoston kautta kasvoi 22,2 %.

Orionin ja Novartiksen yhteenlaskettu euromääräinen Stalevo- ja Comtess/Comtan-Parkinson-lääkkeiden markkinamyynni kasvoi edelleen yli 10 %, huolimatta Yhdysvaltojen dollarin, Iso-Britannian punnan ja Ruotsin kruunun kurssien heikkenemisestä. Kasvua tuki mm. Comtan-lääkkeen hyvin kehittynyt myynti Japanissa. Novartiksen ostot Orionilta säilyivät vuoden 2008 aikana edellisen vuoden tasolla, vaikka yhtiön markkinamyynni kasvoi 15 % vuodesta 2007 paikallisissa valuutoissa laskettuna.

Orionilla on meneillään patentt loukkausoikeudenkäyntejä Yhdysvalloissa sekä Wockhardt-yhtiötä että Sun-yhtiötä vastaan. Yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneeriset versiot Orionin Comtan ja Stalevo-lääkkeistä.

Stalevo-valmisteen uudet annosvahvuudet toivat lisää joustavuutta Stalevo-hoitoa saavien Parkinson-potilaiden lääkitykseen vuoden 2008 aikana. Huhtikuussa Stalevo-lääkkeen 200 mg:n annosvahvuus sai myyntiluvan EU:ssa ja se lanseerattiin kesäkuussa. Yhdysvalloissa Stalevo-lääkkeen 200 mg:n tabletti lanseerattiin jo syksyllä 2007. Lisäksi tuotteen 75 ja 125 mg:n tablettivahvuudet saivat elokuussa myyntiluvat Yhdysvalloissa, ja näiden lanseeraus tapahtui lokakuun aikana.

Orion hankki Euroopan laajuiset markkinointioikeudet pitkälle edenneen eturauhassyövän hoitoon käytettyyn Vantas[®]-lääkkeeseen (histreliini) huhtikuussa. Vantas on implantti, josta vapautuu vaikuttavaa ainetta, histreliiniä, vuoden ajan (12 kk), jonka ansiosta potilaan ei tarvitse ottaa hoidon edellyttämiä injektioita useita kertoja vuodessa. Tuote on jo markkinoilla mm. Yhdysvalloissa. Vantas on lisäksi saanut myyntiluvat Tanskassa, Saksassa, Irlannissa, Englannissa ja Espanjassa ja tuotteen lanseeraus aloitetaan vuoden 2009 aikana.

Toukokuussa Orion hankki Pohjoismaat ja Sveitsin kattavat markkinointioikeudet Kentera[®]-lääkkeeseen (oksibutyiniini), jota käytetään virtsankarkailun ja yliaktiivisen rakon hoitoon. Kentera-valmisteen oksibutyiniini on laastarissa, josta lääke vapautuu verenkiertoon. Lääke sai myyntiluvan Yhdysvalloissa 2003 ja Euroopassa 2004. Orion lanseerasi lääkkeen kaikissa Pohjoismaissa jo kesäkuun aikana ja Sveitsissä lääke tuli markkinoille lokakuussa 2008.

Molemmat uudet lääkkeet, Vantas ja Kentera, ovat tärkeitä uusia tuotteita Orionin urologian ja onkologian tuoteportfoliossa.

GTx jätti joulukuussa myyntilupahakemuksen Yhdysvalloissa 80 mg:n toremifeenille. Lääke on tarkoitettu pitkälle edenneen eturauhassyövän hoidosta johtuvien haittavaikutusten kuten osteoporoosin hoitoon. Vaikuttava aine, toremifeeni on Orionin alkuperälääke.

Hospiran markkinoima rauhoite Precedex[®] (deksmedetomidiini) menestyi hyvin erityisesti Yhdysvaltojen ja Japanin markkinoilla. Lisäksi Yhdysvaltojen lääkeviranomaisen hyväksyi Precedex-rauhoitteen käyttöaiheen laajentumisen lokakuussa kattamaan myös potilaat, joiden hengitystä avustetaan muuten kuin invasiivisesti leikkauksen tai muiden toimenpiteiden yhteydessä.

Syyskuussa Orion lisensioi yhdysvaltalaiselle Récro Pharma -yhtiölle oikeudet kehittää ja kaupallistaa muita kuin suomen-sisäisesti annosteltavia deksmedetomidiinin valmistemuotoja mm. Yhdysvaltojen markkinoille. Euroopassa oikeudet deksmedetomidiinin kaikkiin valmistemuotoihin ja käyttöaiheisiin ovat Orionin. Hospiralla on oikeudet suomen-sisäisesti annosteltavaan deksmedetomidiiniin mm. Yhdysvalloissa.

Erityistuotteet

Geneerisistä eli patenttisuojattomista reseptilääkkeistä ja itsehoitotuotteista muodostuvan Erityistuotteet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2008 oli 254,0 (241,5) miljoonaa euroa ja se kasvoi 5,2 % edellisestä vuodesta. Kokonaismyynnin kasvua vaimensi vuoden 2007 lopulla päättynyt Calcimagon-osteoporoosivalmisteen lisenssisopimus, jonka seurauksena Saksan myyntiorganisaation liikevaihdosta väheni vuositasolla 12 miljoonaa euroa.

Suomessa Orionin itsehoitotuotteiden ja geneeristen valmisteiden myynti on kasvanut selvästi koko markkinaa nopeammin. Positiivista kehitystä on edesauttanut nopeasti uudistuva tuotteisto reseptilääkkeiden ja käsikauppavalmisteiden osalta. Orionin reseptilääkkeistä Suomen markkinalla nopeimmin kasvoi psykykenlääke Ketipinor[®] (ketiapiini), joka lanseerattiin vuoden 2007 lopussa. Keväällä lanseeratut Burana[®] -tulehduskipulääkkeen (ibuprofeeni) aiempaa suuremmat itsehoitoon tarkoitetut pakkauskoot ovat osaltaan tukeneet tuotteen kasvua. Toukokuussa Orion hankki mm. Favors-itsehoitotuotesarjan tuoteoikeudet.

Orionin ihmislääkkeiden liikevaihto vuonna 2008 itäisen Euroopan alueella oli 38,0 (28,9) miljoonaa euroa ja se kasvoi 32 % edellisestä vuodesta. Erityistuotteet-tulosyksikkö muodosti valtaosan alueen myynnistä. Nopeimmin alueen markkinoista kasvoivat Venäjä, Ukraina ja Puola. Kasvu on perustunut lukuisiin tuotelanseerauksiin, joita vuoden 2008 aikana oli yli kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna. Uusista tuotteista etenkin psykykenlääke Ketipinor ja koko psykiatrisen tuotteisto ovat menestyneet hyvin ja myös Orionin vanha tuotteisto on vahvassa kasvussa itäisen Euroopan markkinoilla.

Astman ja keuhkohtaumataudin hoitoon käytettyjen Easyhaler[®]-lääkkeiden liikevaihto tarkastelukaudella oli 22,2 (17,3) miljoonaa euroa ja se kasvoi 28,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Alkuvuonna saadut korvattavuuspäätökset sekä Budesonide Easyhaler että Formoterol Easyhaler -valmisteille mahdollistivat täysipainoisen lanseerauksen Turkissa. Tämän lisäksi myynti kehittyi hyvin myös Puolassa.

Orion on keskeyttänyt toimet Salbutamol Easyhaler[®] -lääkkeen (salbutamol-inhalaatiojauhe 100 ja 200 µg/annos) myyntialueen laajentamiseksi Euroopassa. Salbutamol Easyhaler -lääkkeen myynti jatkuu useassa Euroopan maassa voimassa olevilla kansallisilla myyntiluvilla.

Eläinlääkkeet

Eläinlääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuodelta 2008 oli 67,2 (66,8) miljoonaa euroa. Useiden lääkkeiden ja hoitovalmisteiden lanseerausten sekä Pfizerilta siirtyneen tuotteiston ansiosta tulosyksikön myynti säilyi edellisen vuoden tasolla kasvaneesta geneerisestä kilpailusta huolimatta. Yksikön panostukset tutkimukseen ja kehitykseen olivat myös aiempia vuosia suuremmat.

Tulosyksikön liikevaihdosta 24,6 (27,5) miljoonaa euroa eli noin 37 % (41 %) muodostui eläinrauhoteperheen tuotteista: Dexdomitor[®] (deksmedetomidiini), Domitor[®] (medetomidiini), Domosedan[®] (detomidiini) ja Antisedan[®] (atipametsoli), joiden liikevaihto laski 10,5 % edellisestä vuodesta. Eläinrauhotteiden myyntiä on hidastanut erityisesti patenttien päättymisestä johtuva geneerinen kilpailu Euroopassa ja Yhdysvaltojen dollarin kurssin heikentyminen. Tuoteperheen uusimman valmisteen, Dexdomitorin myynti on kehittynyt hyvin.

Suomen eläinlääkemarkkina kasvoi vajaat 8 % vuoden 2008 aikana. Orionin liikevaihto kasvoi markkinan kokonaiskasvua hiukan nopeammin.

Orionin oikeudet Paccal[®]-lääkkeeseen (paklitakseli, tuote oli ennen Paclical[®] Vet) laajenivat Euroopan laajuisiksi, kun yhtiö solmi keväällä uuden lisenssisopimuksen entistä laajemmilla markkinointioikeuksilla ruotsalaisen Oasmia Pharmaceutical AB:n kanssa. Paccal[®] on koirille kehitteillä oleva ihosyöpälääke mastosytooman hoitoon.

Orion ja Pfizer allekirjoittivat syyskuussa sopimuksen, jolla Orion sai yksinoikeuden laajan eläinlääkkeiden tuotteiston markkinointiin Skandinaviassa.

Fermion

Lääkkeiden vaikuttavia aineita tuottavan Fermion-tulosyksikön liikevaihto vuodelta 2008 oli 36,1 (38,1) miljoonaa euroa ja se laski 5,2 % edellisestä vuodesta. Yksikön liikevaihtoon on vaikuttanut muita konsernin toimintoja voimakkaammin Yhdysvaltojen dollarin heikko kurssi. Geneeristen aktiiviaineiden hintakilpailu on myös osaltaan heikentänyt yksikön myynnin kehitystä. Fermionin liikevaihdosta on eliminoitu konsernin sisäisen liiketoiminnan

vaikutus eli Fermionin lääkeainetoimitukset Orionin omaan käyttöön, jotka säilyivät vuoden 2008 aikana edelleen vahvalla tasolla.

Kymmenen suurinta lääkevalmistetta

Orionin kymmenen myynniltään suurimman lääkevalmisteen liikevaihto vuodelta 2008 oli 340,1 (320,9) miljoonaa euroa ja se kasvoi 6,0 % edellisestä vuodesta. Niiden osuus lääkeliiketoiminnan kokonaisliikevaihdosta oli noin 51 % (50 %). Stalevo-lääkkeen liikevaihto kasvoi vertailukaudesta 11,2 % ja sen osuus koko lääkeliiketoiminnan liikevaihdosta oli 21 % (20 %). Stalevo-toimitukset Novartikselle kasvoivat 3,0 % samalla kun Comtan-toimitukset vähenivät vajaan prosentin. Nopeimmin kasvoivat Easyhaler-tuoteperhe, rintasyöpälääke Fareston[®] (toremifeeni), Burana, verenhennuslääke Marevan[®] (varfariini) ja sydämen vajaatoimintaan tarkoitettu Simdax[®] (levosimendaani).

Omaan tutkimukseen perustuvat tuotteet

Omaan tutkimukseen perustuvien tuotteiden liikevaihto vuodelta 2008 oli 307,5 (292,3) miljoonaa euroa ja se kasvoi 5,2 % edellisestä vuodesta. Näiden tuotteiden osuus lääkeliiketoiminnan liikevaihdosta oli noin 46 % (46 %).

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat 103,4 (98,5) miljoonaa euroa, josta lääkeliiketoiminnan osuus oli 98,8 (94,2) miljoonaa euroa. Konsernin tutkimus- ja kehitysmenojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 14,5 % (14,5 %).

Konsernin tuotekehityksen painopiste on varhaisen vaiheen tutkimuksessa ja kumppanuuksia haetaan pääsääntöisesti viimeistään kliinisen tutkimuksen kolmannessa vaiheessa, erityisesti Euroopan ulkopuolisissa myyntilupahankkeissa. Orionin lääketutkimuksen ydinterapia-alueita ovat keskushermostosairaudet, tehohoito ja onkologiset hoidot. Oman tutkimustoiminnan lisäksi Orionilla on useita tutkimusyhteistyökumppanuuksia muiden lääkeyhtiöiden ja lukuisten akateemisten yhteisöjen kanssa. Näitä koskevat lisenssisopimukset antavat Orionille jatkokehitys- ja markkinointioikeuksia työn tuloksena mahdollisesti syntyviin lääkeaihiin.

Lääketutkimuksen- ja -kehityksen uudistettu toimintamalli mahdollistaa aikaisempaa joustavamman toimintatavan ja kustannusrakenteen, jolla Orion varautuu varmistamaan toimintaedellytyksensä ja kilpailukykyä myös jatkossa. Yhtiö suuntaa lisää panostusta sekä yliopistojen että muiden lääkeyhtiöiden kanssa tehtävään aikaisen vaiheen tutkimus- ja kehitysyhteistyöhön ja toisaalta jakaa kustannuksia kliinisissä vaiheissa muiden toimijoiden kanssa. Näin Orion mahdollistaa uusien tutkimusprojektien määrän kasvun ja vahvistaa strategista kyvykkyyttään toimia jatkossakin uusia lääkkeitä tarjoavana, lääketutkimusta ja -kehitystä tekevänä yrityksenä.

Orionilla on vireillä hakuprosessit Yhdysvalloissa ja Euroopassa Stalevo-lääkkeen käyttöaiheen laajentamiseksi varhaisen vaiheen Parkinsonin taudin hoitoon. Hakuprosessi perustuu Orionin markkinointipartneri Novartiksen **FIRST-STEP -tutkimukseen**, joka tehtiin kahdeksassa maassa Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa.

Orionin yhteistyössä Novartiksen kanssa tekemä **STRIDE-PD -tutkimus** täydentää FIRST-STEP -tutkimusta. STRIDE-PD -tutkimuksessa selvitetään, voidaanko Stalevo-hoidolla viivästyttää Parkinson-potilaiden tahattomien liikkeiden eli dyskinesioiden ilmenemistä. Tutkimusta on tehty 14 maassa 747:llä Parkinsonin tautia sairastavalla potilaalla. Tuloksia odotetaan vuoden 2009 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Orion kehittää yhteistyössä Novartiksen kanssa **Stalevo-lääkettä Japanin markkinoille**.

Tehohoitonauhoite **deksmedetomidinilla** ovat meneillään kolmannen kliinisen vaiheen potilastutkimukset pitkäaikaisena, yli 24 tunnin infuusiona. Tarkoituksena on saada lääke rekisteröidyksi EU:ssa. Deksmetomidiniin tehoa ja turvallisuutta verrataan MIDEX-tutkimuksessa midatsolaamiin ja PRODEX-tutkimuksessa propofoliin. Molempiin tutkimuksiin on suunniteltu rekrytoitavan 500 potilasta. Alustavia tuloksia kesällä 2007 alkaneesta ohjelmasta odotetaan saatavan kesällä 2010. Lääke on jo markkinoilla mm. USA:ssa ja Japanissa tehohoitopotilaiden rauhoitteena, jota voidaan käyttää korkeintaan 24 tunnin pituisena infuusiona.

LEVET-ohjelmassa tutkitaan suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa koirien sydänsairauksien hoidossa tavoitteena myyntiluvat sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa.

Easyhaler -tuoteperheeseen on kehitteillä uusi budesonidi-formoteroli -**yhdistelmävalmiste**, jossa budesonidi hoitaa limakalvotulehdusta ja formoteroli toimii puolestaan pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena.

Alfa_{2c} -reseptorin antagonistin tutkimukset ovat ensimmäisessä kliinisessä vaiheessa. Tämän lääkeaihion prekliininen profiili sopii esimerkiksi skitsofrenian oireiden hoitoon. Muita mahdollisia indikaatioita ovat mm. Alzheimerin tauti.

Orion selvittää alustavissa ensimmäisen kliinisen vaiheen tutkimuksissa suun kautta annosteltavan **levosimendaanin** käyttömahdollisuuksia aivohalvauksen hoidossa ihmisillä.

Varhaisen vaiheen tutkimuksessa on meneillään useita projekteja, joissa tutkimuskohteina ovat muun muassa selektiiviset androgeenireseptorin modulaattorit (SARM), eturauhassyöpä, neuropaattinen kipu, Parkinsonin tauti ja tehohoidon eri käyttöalueet.

Diagnostiikkaliiketoiminta

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto vuodelta 2008 oli 45,0 (42,0) miljoonaa euroa ja se kasvoi 7,1 % edellisestä vuodesta. Oman, Pohjoismaat kattavan myyntiverkoston myynti kasvoi hyvin, samoin kuin vientimyynti Tsekiin ja Kiinaan.

Liikevoitto oli 6,1 (6,3) miljoonaa euroa ja se laski 2,8 % edellisestä vuodesta. Hyvästä myynnin kehityksestä huolimatta tulos heikkeni, koska tulosityksikön panostuksia myyntiin ja tuotekehitykseen lisättiin.

Päätuotteina jatkoivat QuikRead[®]-testit, joiden sekä reagenssi- että laitemyynti kehittyivät edelleen vahvasti. Testejä käytetään mm. tulehduksen osoittamiseen verinäytteen CRP-arvon perusteella. Keväällä aloitettiin tuoteperheen uusimman tulokkaan, QuikRead[®] Strep A -testin lanseeraus myös Pohjoismaissa. Uudella testillä määritetään nielunäytteestä tulehdusta aiheuttavaa streptokokki A -bakteeria. Kasvava QuikRead-laitekanta lääkäreiden vastaanotoilla ja kliinisissä laboratorioissa luo vakaata kasvupohjaa reagenssien kysynnälle jatkossa.

Kastolevytestien myynti säilyi vuoden 2007 tasolla. Hygieniatuotteistoon vuoden 2007 lopulla uutena tuotteena sisällytetyn Hygicult[®] On -testin lanseeraus jatkui vuonna 2008. Testi on kehitetty mikrobimäärityksiin ja puhdistustoimenpiteiden seurantaan erityisesti suurkeittiöissä sekä elintarvike- ja kosmetiikkateollisuudessa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orion Oyj:llä oli 31.12.2008 yhteensä 141 257 828 osaketta ja yhtiön osakepääoma oli 92 238 541,46 euroa. A-osakkeita oli 51 440 668 kappaletta ja B-osakkeita 89 817 160 kappaletta. Vuoden 2008 lopussa B-osakkeista oli yhtiön hallussa yhteensä 324 836 kappaletta. A- ja B- osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2008 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 1 118 305 684 ääntä.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Hallituksen valtuutukset vuodelle 2008

Orion Oyj:n hallituksella on 25.3.2008 pidetyn yhtiökokouksen antama valtuutus hankkia ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hallitus ei ollut vuoden 2008 loppuun mennessä käyttänyt tätä valtuutusta, joka on voimassa vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Maaliskuussa 2008 Orionin hallitus käytti 2.4.2007 pidetyn yhtiökokouksen antamaa valtuutusta yhteensä 350 000 B-osakkeen hankintaan. Osakkeet hankittiin NASDAQ OMX Helsingin julkisesta kaupankäynnistä 17.–20.3.2008.

Hallituksen päätöksen mukaisesti yhteensä 25 164 kappaletta yhtiön hallussa olevaa B-osaketta luovutettiin 20.3.2008 konsernin avainhenkilöiden osakekannustinjärjestelmään kuuluville ja konsernin palveluksessa oleville henkilöille osakepalkkioina vuodelta 2007. Luovutettujen osakkeiden osakekohtainen luovutushinta oli 14,09 euroa, joka oli B-osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskimääräinen kurssi 20.3.2008. Luovutettujen osakkeiden luovutushinta oli yhteensä 354 482,75 euroa.

Osakkeiden rekisteröinti ja omistus pohja

Orionin osakkeet kuuluvat Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään ja Suomen Arvopaperikeskus on yhtiön virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

Orionilla oli vuoden 2008 lopussa kaikkiaan 43 119 rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 94,1 %. Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 48,3 % ja kaikista äänistä 59,2 %. Hallintarekisteröityjä osakkeita oli 34,7 miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 24,5 % ja 6,1 % yhteenlasketuista äänistä.

Orionin hallussa oli vuoden 2008 lopussa 324 836 kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,2 % ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,03 %.

Capital Research and Management Company ilmoitti 21.11.2007 arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisesti, että se hallinnoi 7 281 692 kpl Orionin B-osaketta. Mainittujen osakkeiden osuus Orionin koko osakekannasta on 5,15 % ja äänimäärästä 0,63 %. Ilmoituksen mukaan Capital Research and Management Company on yhtiön suurin osakkeenomistaja.

Orionin tietoon ei tullut tilikauden aikana uusia tahoja, joiden omistus yhtiön osakepääomasta tai sen äänimäärästä ylittää arvopaperimarkkinalain mukaisen liputuskynnyksen.

Osakkeiden muuntaminen

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla A-osakkeita enintään 500 000 000 kappaletta ja B-osakkeita enintään 1 000 000 000 kappaletta.

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi. Vuoden 2008 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 1 118 020 kappaletta.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- että B-osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006 ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla tästä päivämäärästä alkaen. Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2008 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 1 697,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2008 aikana Orionin A-osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä yhteensä 2 508 220 kappaletta ja B-osakkeita 73 719 186 kappaletta. Vaihdetun osakkeiden arvo vastasi yhteensä 980,0 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 4,8 % ja B-osakkeista 82,6 %. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 54,1 %.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2008 lopussa hallituksen jäsenten yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 2 311 259 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 1 903 932 oli A-osakkeita ja 407 327 B-osakkeita. Toimitusjohtaja omisti vuoden 2008 lopussa yhteensä 7 550 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja pois lukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeista yhteensä 47 318 kappaletta, joista 1 228 oli A-

Timo Lappalaiselta vapautuneisiin tehtäviin nimitettiin Liisa Hurme Alkuperälääkkeet-tulosyksikön johtajaksi ja Satu Ahomäki Eläinlääkkeet-tulosyksikön johtajaksi. Nimitykset astuivat voimaan 1.1.2008. Sekä Liisa Hurme että Satu Ahomäki kuuluvat Orion-konsernin johtoryhmään vuoden 2008 alusta alkaen.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuoden 2008 aikana oli 3 270 (3 160). Vuoden 2008 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 309 (3 176) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 729 (2 678) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 580 (498) henkilöä. Henkilöstömäärän kasvu Suomen ulkopuolisissa yksiköissä johtui suurelta osin Itä-Euroopan myyntiorganisaation vahvistamisesta.

Tilikauden palkat ja muut henkilöstökulut olivat yhteensä 170,9 (156,3) miljoonaa euroa. Vuoden 2008 luku sisältää 3,9 miljoonan euron suuruisen varauksen irtisanomiskuluista.

Orionissa marraskuussa käynnistyneet, erityisesti lääketutkimuksen ja -kehityksen toimintamallin ja -rakenteen muutokseen painottuneet yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen tammikuun 2009 alussa. Neuvottelujen perusteella päätettiin vähentää yhtiön palveluksesta Suomessa yhteensä noin 205 henkilöä, joista irtisanomisen kautta noin 175 ja eläke- ja muihin järjestelyihin noin 30 henkilöä. Henkilöstömäärä vähenee irtisanomisen kautta Espoossa noin 105 henkilöllä, Turussa noin 55 henkilöllä ja Kuopiossa noin 15 henkilöllä. Vähennykset tapahtuvat pääosin vuoden 2009 alkupuoliskolla.

Tämän lisäksi vuoden 2008 lopussa Saksan myyntiorganisaatiosta vähennettiin 25 henkilöä markkinarakenteiden merkittävien muutosten vuoksi.

Ympäristöasiat

Orionin kaikki tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa. Tehtaita säätelevät voimassa olevat ympäristöluvut. Tuotantoa on viidellä paikkakunnalla: Espoossa, Hangossa, Kuopiossa, Turussa ja Oulussa.

Orionin tuotannon ympäristövaikutuksia seurataan muun muassa mittaamalla päästöjä ilmaan ja veteen, tarkkailemalla jätemääriä, etenkin ongelmajätteiden määrää, seuraamalla raaka-aineiden käyttöä sekä mittaamalla energiatehokkuutta. Ympäristönsuojelun tasoa valvotaan sisäisillä tarkastuksilla.

Vuonna 2008 Orion käytti ympäristöinvestointeihin yhteensä 1,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 suurimmat investoinnit kohdistuivat Fermionin jätevesilaitoksen saneeraamiseen Oulussa ja päällystysrummun kaasunpesurin rakentamiseen Espoossa.

Merkittävät riskit ja epävarmuustekijät

Riskien hallinta on merkittävä osa Orion-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmää ja se liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin sekä toiminnan valvonnan periaatteisiin.

Orionin tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, käytännön toimenpiteitä sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoituksen riskit, kuten markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskit.

Oikeudenkäynnit ja vahingonkorvausvaatimukset

Oikeudenkäynnit Wockhardt-yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.9.2007, 8.12.2008 ja 15.1.2009 patenttiloukkaus-oikeudenkäynnit Yhdysvalloissa geneeristen lääkkeiden liiketoimintaa harjoittavia Wockhardt-konserniin kuuluvia yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejään nro 5,446,194; 5,135,950 ja 6,500,867.

Wockhardt-yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille entakaponia sisältävän geneerisen tablettivalmisteen, jonka annosvahvuus on 200 mg kuten Orionin Comtan[®]-nimisessä alkuperälääkkeessä. Lisäksi kyseiset yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneeriset, annosvahvuuksiltaan 12,5/200/50; 25/200/100; 37,5/200/150 ja 50/200/200 mg:n tablettivalmisteet, joissa vaikuttavina aineina ovat karbidopa,

entakaponi ja levodopa samassa suhteessa kuin Orionin Stalevo[®]-nimisessä lääkkeessä. Oikeudenkäyntien ensimmäisten istuntopäivien on määrätty alkavan 16.11.2009.

Oikeudenkäynnit Sun-yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.11.2007, 7.2.2008 ja 12.11.2008 patenttiloukkusoikeudenkäynnit Yhdysvalloissa Sun-konserniin kuuluvia yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan nro 6,500,867 ja 5,446,194.

Sun Pharmaceutical Industries Limited pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille Stalevo[®]-lääkkeen geneeriset versiot (annosvahvuudet 25/100/200 ja 37,5/150/200 mg, vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi). Sun Pharma Global, Inc. pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneerisen version Orionin Comtan[®]-nimisestä alkuperälääkkeestä.

Orionin lisenssikumppani Novartis markkinoi edellä käsiteltyjä Parkinsonin taudin hoitoon käytettyjä valmisteita yksinoikeudella Yhdysvalloissa. Orion ja Novartis tulevat puolustamaan voimakkaasti Stalevo- ja Comtan-lääkkeitä suojaavia immateriaalioikeuksia. Oikeudenkäyntien johdosta mainittuja lääkkeitä koskevan geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa.

Osakkeiden perustiedot 31.12.2008

	A-osake	B-osake	Yhteensä
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	-
Kaupankäyntitunnus NASDAQ OMX Helsingissä	ORNAV	ORNBV	-
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	-
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	-
Osakepääoma, milj. €	33,6	58,6	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, €	0,65	0,65	-
Osakemäärä yhteensä	51 440 668	89 817 160	141 257 828
% koko osakekannasta	36 %	64 %	100 %
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	-	324 836	324 836
Osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita	51 440 668	89 492 324	140 932 992
Osakkeiden vähimmäismäärä	-	-	1
Osakkeiden enimmäismäärä	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	-
Äänimäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	1 028 813 360	89 492 324	1 118 305 684
% kaikista äänistä	92 %	8 %	100 %
Osakkeenomistajia	14 363	34 891	43 119

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2008 ¹⁾

Järjestys osakemäärän mukaan	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Aäniä yhteensä	% äänistä	Järjestys äänimäärän mukaan
1. Capital Research and Management Company ²⁾	0	7 281 692	7 281 692	5,15%	7 281 692	0,65%	
2. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	2 130 000	683 100	2 813 100	1,99%	43 283 100	3,87%	2.
3. Jouko Brade ja yhtiöt	2 051 531	574 376	2 625 907	1,86%	41 604 996	3,72%	4.
Brade Jouko	255 800	29 600			5 145 600		
Brade Oy	251 970	16 200			5 055 600		
Medical Investment Trust Oy	1 300 000	324 955			26 324 955		
Lamy Oy	2 152	187 521			230 561		
Helsinki Investment Trust Oy	200 000	5 000			4 005 000		
Helsinki Securities Oy	41 609	11 000			843 180		
Töölö Trading Oy	0	100			100		
4. Erkki Etola ja yhtiöt	2 429 948	3 526	2 433 474	1,72%	48 602 486	4,34%	1.
Etola Erkki	100 228	3 526			2 008 086		
Etra Trading Oy	2 329 720	0			46 594 400		
5. Orionin Eläkesäätiö ³⁾	1 765 624	378 699	2 144 323	1,52%	(35 691 179)	(3,19%)	
6. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,47%	41 667 200	3,72%	3.
Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200		
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000		
7. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 577 440	205 450	1 782 890	1,26%	31 754 250	2,84%	5.
8. Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,17%	1 658 368	0,15%	
9. Ylppö Jukka	1 247 136	289 514	1 536 650	1,09%	25 232 234	2,26%	6.
10. Valtion Eläkerahasto	0	1 300 000	1 300 000	0,92%	1 300 000	0,12%	

taulukko jatkuu seuraavalla sivulla

Järjestys osakemäärän mukaan	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Aäniä yhteensä	% äänistä	Järjestys äänimäärän mukaan
11. Saastamoisen Säätiö	1 189 996	0	1 189 996	0,84%	23 799 920	2,13%	7.
12. Aho Group Oy ja määräysvaltaäännet	1 067 836	3 157	1 070 993	0,76%	21 359 877	1,91%	8.
Kliinisen Kemian Tutkimussäätiö	92 472	0			1 849 440		
Helsingin Lääkärikeskus Oy	658 230	4			13 164 604		
Aho Juhani	276 029	0			5 520 580		
Aho Kari Jussi	21 215	426			424 726		
Porkkala Miia	5 115	426			102 726		
Lappalainen Annakajaja	4 944	0			98 880		
Aho Antti	5 916	1 876			120 196		
Aho Ville	3 915	425			78 725		
13. Into Ylppö ja määräysvaltaäännet	776 736	240 200	1 016 936	0,72%	15 774 920	1,41%	
Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920	1,05%	9.
Ylppö Eeva	106 400	0			2 128 000		
Ylppö Aurora	92 400	0			1 848 000		
14. OP-Delta Sijoitusrahasto	0	945 900	945 900	0,67%	945 900	0,08%	
15. Suomen Kulttuurirahasto	321 946	554 620	876 566	0,62%	6 993 540	0,63%	
16. SR Danske Invest Suomi Osake	0	577 738	577 738	0,41%	577 738	0,05%	
17. Eero Karvonen ja yhtiöt	546 200	20 263	566 463	0,40%	10 944 263	0,98%	10.
Karvonen Eero	73 170	3 592			1 466 992		
EVK-Capital Oy	473 030	16 671			9 477 271		
18. Maritza Salonen ja määräysvaltaäännet	545 126	0	545 126	0,39%	10 902 520	0,97%	
Salonen Maritza	445 046	0			8 900 920	0,80%	
Salonen Reino, Kuolinpesä	30 980	0			619 600	0,06%	
Maritza ja Reino Salosen säätiö	69 100	0			1 382 000	0,12%	
19. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	292 800	193 250	486 050	0,34%	6 049 250	0,54%	
20. Relander Gustaf	460 000	0	460 000	0,33%	9 200 000	0,82%	
20 suurinta yhteensä	18 485 679	14 909 853	33 395 532	23,4%	384 623 433	33,8%	
Hallintarekisteröidyt (ilman Capital Research and Management Companya)	1 596 155	24 978 512	26 574 667	18,8%	56 901 612	5,1%	
Muut	31 358 834	49 603 959	80 962 793	57,3%	676 780 639	60,5%	
Orionin hallussa olevat osakkeet	0	324 836	324 836	0,2%	324 836	0,0%	
Kaikki yhteensä	51 440 668	89 817 160	141 257 828	99,8%	1 118 630 520	99,4%	

¹⁾ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

²⁾ Tiedot perustuvat Capital Research and Management Companyn 21.11.2007 antamaan arvopaperilain 2 luvun 9 § mukaiseen ilmoitukseen.

³⁾ Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa

Omistusjakauma osakasryhmittäin 31.12.2008

Osakasryhmä	Omistaja		A-osakkeita		B-osakkeita		Osakkeita yhteensä		Ääniä yhteensä	
		%		%		%		%		%
Kotitaloudet	40 552	94,05	31 270 563	60,79	36 879 696	41,06	68 150 259	48,25	662 290 956	59,21
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	181	0,40	1 748 552	3,40	32 905 292	36,64	34 653 844	24,53	67 802 658	6,06
Julkisyhteisöt	44	0,10	6 385 504	12,41	5 889 664	6,56	12 275 168	8,69	133 599 744	11,94
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 650	3,83	7 352 336	14,29	4 388 215	4,89	11 740 551	8,31	151 434 935	13,54
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	605	1,40	4 246 490	8,26	4 967 114	5,53	9 213 604	6,52	89 896 914	8,04
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	86	0,22	370 305	0,72	4 397 863	4,90	4 768 168	3,38	11 877 637	1,06
Muut	0	0,00	66 918	0,13	64 480	0,07	131 398	0,09	1 402 840	0,13
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	324 836	0,36	324 836	0,23	324 836	0,03
Yhteensä	43 119	100,00	51 440 668	100,00	89 817 160	100,00	141 257 828	100,00	1 118 630 520	100,00

Omistusjakauma osakemäärän mukaan 31.12.2008

Osakemäärä	Omistaja		A-osakkeita		B-osakkeita		Osakkeita yhteensä		Ääniä yhteensä	
		%		%		%		%		%
1–100	7 876	18,27	167 329	0,33	432 904	0,48	537 992	0,38	3 154 064	0,28
101–1 000	23 851	55,31	3 106 307	6,04	9 178 227	10,22	10 666 263	7,55	54 742 368	4,89
1 001–10 000	10 221	23,70	11 630 961	22,61	21 274 993	23,69	29 901 787	21,17	223 182 897	19,95
10 001–100 000	1 069	2,48	11 149 630	21,68	13 017 690	14,49	26 694 614	18,90	264 011 853	23,60
100 001–1 000 000	87	0,20	10 516 342	20,44	10 557 084	11,75	21 199 515	15,01	235 907 818	21,09
1 000 001–	14	0,03	14 803 181	28,78	34 966 946	38,93	51 801 423	36,67	335 903 844	30,03
Yhteistilillä	0	0,00	66 918	0,13	64 480	0,07	131 398	0,09	1 402 840	0,13
Yhteensä	43 118	100,00	51 440 668	100,00	89 492 324	99,64	140 932 992	99,77	1 118 305 684	99,97
joista hallintarekisteröityjä	15	0,03 %	1 596 155	3,10	32 260 204	35,92	33 856 359	23,97	64 182 304	5,74
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00 %	0	0,00	324 836	0,36	324 836	0,23	324 836	0,03
Osakkeet yhteensä	43 119	100,00	51 440 668	100,00	89 817 160	100,00	141 257 828	100,00	1 118 630 520	100,00

Hallituksen jäsenten osakeomistukset 31.12.2008

Hallitus	A-osakkeita	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
Matti Kavetvuori, puheenjohtaja	110 596	0	85 184	2 095	195 780	0,14	0,21
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	1 247 136	-110 320	289 514	1 426	1 536 650	1,09	2,26
Eero Karvonen	546 200	0	20 263	1 047	566 463	0,40	0,98
Leena Palotie	0	0	4 263	1 047	4 263	0,00	0,00
Vesa Puttonen	0	0	6 263	1 047	6 263	0,00	0,00
Hannu Syrjänen	0	0	1 840	1 047	1 840	0,00	0,00
Hallitus yhteensä	1 903 932	-110 320	407 327	7 709	2 311 259	1,64	3,44

Osakeomistus sisältää myös alaikäisten lasten sekä määräysvaltaehtoisten omistuksen.

Jukka Ylppön kohdalla A-osakkeiden määrän muutos johtuu siitä, että Muutos-sarakkeessa mainittu määrä kuuluu hänen vuoden 2008 aikana täysi-ikäiseksi tulleelle lapselleen.

Hallituksen jäsenten omistukseen vuonna 2008 tulleet B-osakkeet ovat tulleet heille osakkeina maksettuina osuuksina vuosipalkkiosta.

Ajanmukaiset tiedot hallituksen jäsenten osakeomistuksista löytyvät kotisivulta www.orion.fi/sijoittajille sekä Suomen Arvopaperikeskuksen SIRE-järjestelmästä.

Konsernin johtoryhmän jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä 31.12.2008

	A-osakkeita	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä	Osuus osakkeista [%]	Osuus äänistä [%]
Timo Lappalainen	0	0	7 550	2 150	7 550	0,01	0,00
Satu Ahomäki	0	0	713	713	713	0,00	0,00
Markku Huhta-Koivisto	0	0	20 250	2 450	20 250	0,01	0,00
Olli Huotari	0	0	1 200	1 200	1 200	0,00	0,00
Liisa Hurme	0	0	525	525	525	0,00	0,00
Pekka Kaivola	764	0	8 675	2 015	9 439	0,01	0,00
Jari Karlson	0	0	5 900	1 900	5 900	0,00	0,00
Pekka Kansi	428	0	3 264	480	3 692	0,00	0,00
Reijo Salonen	0	0	1 700	1 700	1 700	0,00	0,00
Riitta Vartiainen	36	0	3 863	863	3 899	0,00	0,00
Johtoryhmä yhteensä	1 228	0	53 640	13 996	54 868	0,03	0,01

Osakeomistus sisältää myös alaikäisten lasten sekä määräysvaltaehtoisten omistuksen.

Ajanmukaiset tiedot johdon osakeomistuksista ja niiden muutoksista ilmenevät Suomen Arvopaperikeskuksen SIRE-järjestelmästä. Henkilöstön edustajana johtoryhmässä toimiva Liisa Remes ei kuulu yhtiön julkiseen sisäpiiriin.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

milj. EUR ja %	1-12/2008	1-12/2007	7-12/2006
Liikevaihto	710,7	680,0	311,2
Ulkomaantoiminta	493,6	479,0	217,0
% liikevaihdosta	69,4 %	70,4 %	69,7 %
Liikevoitto	185,0	192,0	88,4
% liikevaihdosta	26,0 %	28,2 %	28,4 %
Voitto ennen veroja	184,2	193,4	88,9
% liikevaihdosta	25,9 %	28,4 %	28,6 %
Tuloverot	47,8	49,5	24,2
T&K-kulut	103,4	98,5	44,0
% liikevaihdosta	14,5 %	14,5 %	14,1 %
Investoinnit	56,8	35,3	13,4
% liikevaihdosta	8,0 %	5,2 %	4,3 %
Taseen loppusumma	695,5	565,7	568,3
Omavaraisuusaste	60,2 %	76,2 %	75,5 %
Nettovelkaantumisaste (gearing)	-7,1 %	-20,0 %	-23,4 %
Korollinen vieras pääoma	146,3	4,0	9,8
Koroton vieras pääoma	130,6	130,5	129,6
Rahavarat	176,1	90,4	110,0
Sijoitetun pääoman tuotto	38,5 %	44,8 %	43,7 %
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen	32,1 %	33,5 %	32,1 %
Henkilömäärä kauden lopussa, hlöä	3 309	3 176	3 061
Palkat ja muut henkilöstökulut	170,9	156,3	75,8

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2008	2007	7-12/2006
Osakekohtainen tulos ¹⁾ , €	0,97	1,02	0,46
Osakekohtainen rahavirta, €	0,66	0,92	0,58
Osakekohtainen oma pääoma, €	2,97	3,05	3,04
Osingonjako, milj. €	133,9 ²⁾	141,3	141,3
Osingonjakosuhde, %	97,9 % ²⁾	98,0 %	217,4 %
Osakekohtainen osinko, €	0,95 ²⁾	1,00	1,00
A-osake			
Osakemäärä 31.12.	51 440 668	52 558 688	55 554 240
Efektiiivinen osinkotuotto, %	7,9 % ²⁾	6,2 %	6,1 %
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	12,37	15,78	35,70
Päätöskurssi 31.12., €	12,00	16,10	16,42
Kauden alin kurssi, €	10,50	15,07	11,45
Kauden keskipurssi, €	12,98	16,57	14,87
Kauden ylin kurssi, €	16,40	20,49	16,44
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	2 508	3 866	1 651
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	4,8 %	7,2 %	2,9 %
B-osake			
Osakemäärä 31.12.	89 817 160	88 699 140	85 703 588
Efektiiivinen osinkotuotto, %	7,9 % ²⁾	6,2 %	6,1 %
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	12,44	15,72	35,76
Päätöskurssi 31.12., €	12,07	16,03	16,45
Kauden alin kurssi, €	10,30	15,22	11,51
Kauden keskipurssi, €	12,85	16,12	14,61
Kauden ylin kurssi, €	16,44	20,53	16,53
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	73 719	96 266	37 250
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	82,6 %	110,5 %	43,8 %
Osakkeita yhteensä 31.12.	141 257 828	141 257 828	141 257 828
Osakemäärä kaudella keskimäärin ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	141 002 720	141 257 828	141 257 828
Osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	54,1 %	70,9 %	27,5 %
Osakekannan markkina-arvo 31.12. ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. €	1 697,5	2 268,0	2 322,0

¹⁾ Yhtiöllä ei ole eriä, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.

²⁾ Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma – korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma (kaudella keskimäärin)}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma – rahavarat}}{\text{Oma pääoma}}$	x 100
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta + investointien rahavirta}}{\text{Osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman omia osakkeita}}$	
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman omia osakkeita}}$	
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	x 100
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$	x 100
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
Osakkeen keskikurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä tilikaudella keskimäärin}}$	
Osakekannan markkina-arvo, milj. EUR	=	Osakemäärä tilikauden lopussa	x Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma

1 000 EUR	Liitetieto	1-12/2008	1-12/2007
Liikevaihto	1	710 744	679 997
Myytyjen suoritteiden kulut		-229 983	-219 338
Bruttokate		480 761	460 658
Liiketoiminnan muut tuotot	2	12 118	15 459
Myynnin ja markkinoinnin kulut	3, 4	-143 873	-143 426
Tutkimus- ja kehityskulut	3, 4	-103 393	-98 463
Hallinnon kulut	3, 4	-51 542	-38 770
Liiketoiminnan muut kulut	3, 4	-9 054	-3 476
Liikevoitto		185 017	191 983
Rahoitustuotot	5	7 601	3 917
Rahoituskulut	5	-8 465	-2 470
Voitto ennen veroja		184 152	193 430
Tuloverot	6	-47 831	-49 511
Tilikauden voitto		136 321	143 919
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		136 321	143 919
Vähemmistölle		0	0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, EUR ¹	7	0,97	1,02

¹⁾Yhtiöllä ei ole eriä, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta

Konsernin tase

Varat

1 000 EUR	Liitetieto	2008	2007
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	192 418	186 561
Liikearvo	9	13 487	13 487
Aineettomat oikeudet	9	37 489	21 107
Muut aineettomat hyödykkeet	9	2 920	1 924
Osuudet osakkuusyhteisöissä	10	69	85
Myytavissä olevat sijoitukset	11	941	941
Eläkesaaminen	12	29 272	26 794
Laskennalliset verosaamiset	13	4 238	3 850
Muut pitkäaikaiset saamiset	14	1 494	2 077
Pitkäaikaiset varat yhteensä		282 329	256 827
Vaihto-omaisuus	15	131 674	121 131
Myyntisaamiset	16	83 117	82 895
Muut saamiset	16	22 275	14 400
Rahavarat	17	176 069	90 432
Lyhytaikaiset varat yhteensä		413 135	308 859
Varat yhteensä		695 463	565 685

Oma pääoma ja velat

1 000 EUR	Liitetieto	2008	2007
Osakepääoma		92 239	92 239
Ylikurssirahasto		17 798	17 798
Käyttörahasa		23 044	23 044
Muut rahastot		-865	470
Kertyneet voittovarot		286 326	297 594
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		418 541	431 145
Vähemmistöosuus		23	23
Oma pääoma yhteensä	18	418 565	431 168
Laskennalliset verovelat	13	42 013	41 876
Eläkevelvoitteet	12	782	1 013
Varaukset	19	369	198
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	109 871	1 168
Muut pitkäaikaiset velat	21	888	187
Pitkäaikaiset velat yhteensä		153 923	44 442
Ostovelat	22	30 157	34 309
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		2 434	3 426
Muut lyhytaikaiset velat	22	53 998	49 485
Varaukset	19		3
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	36 386	2 854
Lyhytaikaiset velat yhteensä		122 975	90 076
Velat yhteensä		276 899	134 518
Oma pääoma ja velat yhteensä		695 463	565 685

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 EUR	Osake- pää- oma	Yli- kurssi- rahasto	Käyttö- rahasto	Muut rahas- tot	Muunto- erot	Kerty- neet voitto- varat	Emo- yhtiön kuuluva oma pääoma	Vähem- mistö- osuus	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.2006	92 239	17 798	23 044	459	-3 396	313 330	443 474	20	443 493
Laatimisperiaat- teen muutos						-14 649	-14 649		-14 649
Myytavissä olevat rahoitusvarat ja rahavirran suojaukset				21			21		21
Muuntoerot					-706		-706		-706
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotuotot				21	-706		-684		-684
Laatimisperiaat- teen muutos						-1 525	-1 525		-1 525
Tilikauden voitto						145 444	145 444		145 444
Tuotot ja kulut raportointikaudella yhteensä				21	-706	143 919	143 235		143 235
Osingonjako						-141 258	-141 258		-141 258
Osakekannustin- järjestelmä						434	434		434
Muut muutokset				-11		-80	-90	3	-87
Oma pääoma 31.12.2007 ennen laatimisperiaat- teen muutosta	92 239	17 798	23 044	470	-4 102	317 870	447 318	23	447 341
Laatimisperiaat- teen muutos						-16 174	-16 174		-16 174
Oma pääoma 31.12.2007	92 239	17 798	23 044	470	-4 102	301 696	431 145	23	431 168
Rahavirran suojaukset - omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot				-1 376			-1 376		-1 376
Muuntoerot Omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvät verot				355	-2 845		355		-2 845
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotuotot				-1 020	-2 845		-3 865		-3 865
Tilikauden voitto						136 321	136 321		136 321
Tuotot ja kulut raportointikau- della yhteensä				-1 020	-2 845	136 321	132 465		132 465
Osingonjako						-140 933	-140 933		-140 933
Omein osakkeiden hankinta						-4 833	-4 833		-4 833
Osakekannustin- järjestelmä						636	636		636
Muut muutokset				-314		386	72		72
Oma pääoma 31.12.2008	92 239	17 798	23 044	-865	-6 947	293 273	418 541	23	418 565

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 EUR	Liitetieto	1-12/2008	1-12/2007
Liikevoitto		185 017	191 983
Poistot	3	31 619	31 632
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		74	-5 589
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		-1 258	-2
Eläkesaamisen ja -velvoitteen muutos	12	-2 638	6 176
Varausten muutos	19	168	-741
Muut oikaisut		726	-241
Oikaisut liikevoittoon yhteensä		28 693	31 234
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-2 093	-9 576
Vaihto-omaisuuden muutos		-10 697	-13 938
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-2 249	8 774
Käyttöpääoman muutos yhteensä		-15 039	-14 740
Maksetut korot		-6 982	-2 087
Saadut korot		7 539	3 789
Maksetut verot	6	-54 866	-55 464
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		144 362	154 714
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	8	-30 818	-26 905
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	9	-23 017	-7 691
Tytäryrityksen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-17	
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden sekä myytävissä olevien sijoitusten myynnit	8	1 521	2 928
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	9	511	6 331
Investointien rahavirta yhteensä		-51 819	-25 337
Lyhytaikaisten lainojen nostot	20	121 689	46 097
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-104 155	-46 853
Pitkäaikaisten lainojen nostot	20	125 000	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-1 447	-6 447
Omien osakkeiden hankinta		-4 836	
Maksetut osingot ja muu voitonjako	18	-141 076	-141 290
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-4 824	-148 493
Rahavarojen muutos		87 719	-19 116
Rahavarat 1.1.	17	90 432	110 013
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-2 082	-465
Rahavarojen muutos		87 719	-19 116
Rahavarat 31.12.	17	176 069	90 432

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yrityksen perustiedot

Orion Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröity osoite Orionintie 1, 02200 Espoo. Orion Oyj tytäryhtiöineen kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä diagnostisia testejä globaaleille markkinoille.

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7. – 31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui 1.7.2006 ja on nyt listattuna Nasdaq OMX Helsingissä.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 6.2.2009 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus myös muuttaa tilinpäätöstä. Jäljennös vuosikertomuksesta on saatavissa internetosoitteesta www.orion.fi ja tilinpäätöksestä Orion Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Orionintie 1, 02200 Espoo.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa 31.12.2008. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia sijoituksia, johdannaisia ja osakeperusteisia maksuja, jotka on kirjattu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen rahamääräisten lukujen esittämistarkkuus on tuhatta euroa.

Laatimisperiaatteen muutos etuus pohjaisen eläkevastuun kirjaamisessa

1.1.2008 alkaen Orion-konserni soveltaa Orionin Eläkesäätiön kautta järjestetyn etuus pohjaisen eläkejärjestelyn kirjanpidolliseen käsittelyyn IAS 19 *Työsuhte-etuudet* -standardin mukaista menettelyä, jossa työkyvyttömyyseläkevastuusta kirjataan velka vastaisten tapausten varalta.

Ennen 1.1.2008 alkanutta tilikautta konserni sovelsi IAS 19 -standardin kohdan 130 mukaista menettelyä siten, että työkyvyttömyysetuudesta aiheutuvat menot kirjattiin silloin, kun työkyvyttömyyden aiheuttama tapahtuma oli sattunut.

Laatimisperiaatteen muutosta on sovellettu IAS 8-standardin *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutokset* -kohtien 19 (b) ja 22 säännösten mukaisesti takautuvasti. Tällöin myös vertailutiedot aikaisemmilta kausilta on oikaistu uuden laatimisperiaatteen mukaisiksi.

Laatimisperiaatteen muutos valuuttajohdannaisten käyvän arvon kirjaamisessa

1.1.2008 alkaen Orion-konserni on kirjannut myyntisaamisia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutoksen liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, kun aikaisemmin nämä muutokset kirjattiin myynnin kurssieroihin. Vuoden 2007 vertailutiedot on oikaistu uuden laatimisperiaatteen mukaisiksi.

Uusien standardien ja tulkintojen käyttöönotto

Seuraavia, vuonna 2008 voimaan tulleita standardeja ja tulkintoja tai niiden muutoksia, jotka ovat merkityksellisiä konsernille, on sovellettu tilikaudella. Näiden standardien ja tulkintojen soveltamisella ei kuitenkaan ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen:

- IAS 39 ja IFRS 7-standardien muutokset koskien rahoitusvarojen luokittelua.
- IFRIC 14, IAS 19 – *Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys*

Seuraavat standardit ja tulkinnat sekä niiden muutokset on julkaistu, mutta konserni ei ole soveltanut näitä ennen niiden pakollista voimaantuloa.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2009 seuraavat standardit ja tulkinnat tai niiden muutokset:

- IFRS 8, *Toimintasegmentit* -standardi. Standardilla ei ole olennaisia vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen. Konsernin toiminnallisina segmentteinä tullaan esittämään konsernin nykyiset liiketoimintasegmentit Lääkeliiketoiminta ja Diagnostiikkaliiketoiminta.
- IAS 1, *Tilinpäätöksen esittäminen*-standardin muutos.²⁾ Standardin muutos vaikuttaa konsernin tuloslaskelman ja oman pääoman muutoslaskelman esittämistapaan.
- IAS 23, *Vieraan pääoman menot*-standardin muutos. Standardin muutos edellyttää ehdot täyttäviin hyödykkeisiin liittyvien vieraan pääoman menojen aktivoimista osaksi hyödykkeen hankintamenoa. Tällä hetkellä ne kirjataan kuluksi. Standardin muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 2, *Osakeperusteiset maksut*-standardin muutos. Standardin muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 11, IFRS 2 – *Konsernin ja omia osakkeita koskevat liiketoimet*-standardin muutos. Standardin muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Seuraavilla vuonna 2009 voimaan tulevilla uusilla standardeilla ja tulkinnoilla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen:

- IAS 32, *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* ja IAS 1 – *Tilinpäätöksen esittäminen*-standardien muutokset.²⁾
- IFRS 1, *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* ja IAS 27 – *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös*²⁾-standardien muutokset
- IFRIC 12, *Palvelulupatoimijärjestelyt*
- IFRIC 13, *Kanta-asiakasohjelmat*
- IFRIC 15, *Kiinteistöjen rakentamissopimukset*²⁾
- IFRIC 16, *Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset*²⁾

Lisäksi IASB on julkaissut toukokuussa 2008 vuosittaisia vähäisiä muutoksia eri standardeihin, jotka tulevat voimaan 2009, mutta joilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2010 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- IFRS 3, *Liiketoimintojen yhdistäminen*- ja IAS 27, *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös*-standardien muutokset.²⁾ Standardeissa on merkittäviä muutoksia, jotka muuttavat yritysten yhteenliittymien käsittelyä. Muutokset koskevat 1.1.2010 jälkeen tehtäviä yritysjärjestelyjä.
- IFRS 5, *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot*-standardin muutos. Muutoksen ei arvioida vaikuttavan konsernitilinpäätökseen.
- IAS 39, *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* – standardin muutos.²⁾ Muutoksen ei arvioida vaikuttavan konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 17, *Distributions of Non-cash Assets to Owners*.^{1) 2)} Muutoksen ei arvioida vaikuttavan konsernitilinpäätökseen.

1) Ne standardien ja tulkintojen nimet, joista ei ole olemassa virallista käännöstä, esitetään englanniksi.

2) Kyseistä muutettua standardia / tulkintaa ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet yrityksen äänivallasta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön osakkeenomistajille ja vähemmistölle kuuluviin osuuksiin. Vähemmistölle kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, joista konserni omistaa yleensä 20-50 % äänivallasta tai joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos

konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrityksen velvoitteiden täyttämiseen.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitiilin päätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssseja. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten lainojen ja saamisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Euroalueen ulkopuolella sijaitsevien konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskipäivän kurssia käyttäen. Kauden tuloksen muuntaminen eri kurssilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan omaan pääomaan muuntoeroihin. Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten muuntamisesta syntyvät kurssierot kirjataan omaan pääomaan muuntoeroihin. Myytyjen konserniyritysten osalta kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot sisällytetään tuloslaskelman luovutusvoittoon tai -tappioon.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja rakennelmat 20-50 vuotta
- Koneet ja kalusto 5-10 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tilikauden kuluksi. Perusparannus-investoinnit aktivoidaan, mikäli ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Muita aineellisia hyödykkeitä ovat vuokrahuoneistojen perusparannukset, asfaltointit, ympäristötyöt ja taide-esineet.

Aineettomat hyödykkeet

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuskulut kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi toteutumishetkellä, koska niihin liittyvät taloudelliset hyödyt ovat todennettavissa vasta niin myöhäisessä vaiheessa, että aktivoitavaksi jäävä osuus on epäolennainen ja näin ollen aktivointia ei tehdä. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos IAS 38 *Aineettomat hyödykkeet* -standardin edellytykset täyttyvät.

Lääkekehitysprojektien edellyttämän viranomaishyväksynnän ja muiden kehittämiseen liittyvien epävarmuustekijöiden takia konsernissa ei ole aktivoitu oman kehitystoiminnan menoja.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenusta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille tai niiden ryhmille liiketoimintasegmenttien mukaisesti määritettynä. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää, ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenua 1.1.2004 IFRS:ään siirryttäessä.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat mm. myyntiluvat, tavaramerkit, patentit, ohjelmistojen lisenssit sekä tuote- ja markkinointioikeudet. Hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot niiden taloudellisena vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee kolmesta kymmeneen vuoteen.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo, joka saadaan diskonttaamalla hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Diskonttauskorkona on käytetty keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), joka on laskettu ennen veroja ja jossa on käytetty oman ja vieraan pääoman suhteena Standard & Poor'sin terveydenhuollon teollisuusindeksiä. Indeksillä vastaa tarkasteltavana olevan omaisuuserän suorituspotentiaalia ja riskejä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumistesti tehdään vähintään vuosittain tai useammin, mikäli on ilmennyt viitteitä sen arvonalentumisesta. Arvonalentumistestauksen taso on liiketoimintasegmenttien muodostamat rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät. Alkuperälääkkeet, Erityistuotteet, Eläinlääkkeet ja Fermion muodostavat Lääkeliiketoimintasegmentin ja Orion Diagnostica Diagnostiikkaliiketoimintasegmentin. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan Muut liiketoiminnan kulut, joka sisältää toiminnoille kohdistamattomia kuluja. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Julkiset avustukset

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja kehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan Muihin liiketoiminnan tuottoihin. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenuon pienennykseksi. Avustukset tuloutuvat tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joiden perusteella konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeiden omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi vuokra-ajan alkamisajankohtana joko hyödykkeen käyvän arvon suuruisena tai sitä alemman vähimmäisvuokrien nykyarvon suuruisena määränä.

Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot muiden käyttöomaisuus-hyödykkeiden tapaan joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusleasingvelat sisältyvät taseen pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Mikäli omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään sopimus muuna vuokrasopimuksena, ja sopimuksen perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksia, joissa konserni olisi vuokranantajana.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

1.1.2008 alkaen Orion-konserni soveltaa Orionin Eläkesäätiön kautta järjestetyn etuus pohjaisen eläkejärjestelyn kirjanpidolliseen käsittelyyn IAS 19, *Työsuhde-etuudet* -standardin mukaista menettelyä, jossa työkyvyttömyyseläkevastuusta kirjataan velka vastaisten tapausten varalta. Ennen 1.1.2008 alkanutta tilikautta konserni sovelsi IAS 19 -standardin mukaista menettelyä siten, että etuudesta aiheutuvat menot kirjattiin vasta silloin, kun työkyvyttömyyden aiheuttama tapahtuma oli sattunut.

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konserniyhtiöiden eläkejärjestelyihin sisältyy sekä maksupohjaisia että etuus pohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole

oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriutumaan työsuhde-etuuksien maksamisesta. Kaikki muut järjestelyt, jotka eivät täytä edellä mainittuja ehtoja, ovat etuus pohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Konsernin merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, jossa konsernin toimihenkilöille on järjestetty Orionin Eläkesäätiössä lakisääteinen TyEL-eläketurva ja osalle toimihenkilöistä lisäeläketurva. Järjestelyt sisältävät yhden ulkomaisen yhtiön, Norjassa sijaitsevan Orion Diagnostica as:n, etuus pohjaisen järjestelyn, joka ei kuitenkaan ole olennainen. Lisäksi konsernin johdolla on etuus pohjaiseksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkivakuutusyhtiöissä. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkemenot kirjataan kuluksi jakamalla ne henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Eläkevelvoitteen määrä, josta on vähennetty järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo, on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan eläkevastuuta mahdollisimman hyvin vastaavien, vähäisen riskin rahoitusarvopapereiden korkoa.

Orionin siirtyessä ennen jakautumista IFRS-standardeihin kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu avaavan taseen omaan pääomaan IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti. Tämän jälkeen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, siltä osin kun ne ylittävät vaihteluvälin, kirjataan tuloslaskelmaan jaksotettuna henkilöstön keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle. Vaihteluväli tarkoittaa suurempaa seuraavista: 10 % järjestelystä aiheutuvan velvoitteen nykyarvosta tai 10 % järjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvittettävä osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvittettävä osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Osakkeiden käypä arvo on B-osakkeen päätöskurssi etuuden myöntämispäivänä. Ei-markkinaperusteiset ehdot, kuten henkilökohtaiset tavoitteet ja tulostavoitteet, vaikuttavat arvioon osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten lopullisesta määrästä. Arvio lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuvien menojen tai niitä alhaisemman nettorealisointiarvon määräisenä. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot. Hankintameno määritetään käyttäen painotetun keskihinnan menetelmää.

Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Orion-konsernin rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu seuraaviin ryhmiin:

- käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat
- lainat ja muut saamiset
- myytävissä olevat rahoitusvarat
- jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat velat.

Luokittelu tapahtuu rahoitusvaran tai -velan hankinnan tarkoituksen perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Rahoitusinstrumentit kirjataan taseeseen kaupantekopäivänä.

Rahoitusvarat ja -velat kirjataan alun perin kirjanpitoon käypään arvoon transaktiomenot sisällyttäen, ellei kyseessä ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara tai -velka. Myöhempi arvostusperiaate on jaksotettu hankintamenu.

Taseen pitkäaikaisiin varoihin kuuluvat myytävissä olevat sijoitukset sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita, jotka arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon arvostustulos kirjataan omaan pääomaan. Jos

listaamattomien osakkeiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittellä, ne arvostetaan hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Muihin pitkäaikaisiin saamisiin sisällytetään lainat, joita on annettu osakkuus- tai muille yhtiöille. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon.

Muihin saamisiin (lyhytaikaisiin) sisältyvät kaupankäyntitarkoituksessa olevat johdannaisinstrumentit, joista tarkemmin kohdassa Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen yli 90 päivää ovat näyttöä myyntisaamisten arvonalentumisesta.

Rahavaroihin sisältyvät likvidit korkosijoitukset, pankkitalletukset ja pankkitilien varat. Korkosijoitukset ovat riskiltään alhaisia ja maturiteetiltaan alle kolme kuukautta. Rahavaroista pankkitalletukset ja pankkitilien varat on luokiteltu lainoihin ja saamisiin. Likvidit korkosijoitukset, jotka pääsääntöisesti ovat pankkien ja yritysten emittoimia lyhytaikaisia sijoitus- ja yritystodistuksia, on luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Rahavarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulisi kirjata arvonalentumistappio. Jokaisena tilinpäätöspäivänä arvioidaan, onko näyttöä siitä, että jonkin konsernin rahavarojen omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut.

Pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin sisällytetään konsernin ottamat lainat, tuotekehityslainat sekä rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä kirjattavat yli 12 kk:n velat. Käytössä olevat pankkitilien limiitit sekä emitoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon ja ne esitetään taseessa muissa saamisissa ja veloissa.

Konserni ei ole soveltanut IFRS:n mukaista suojauslaskentaa valuuttamääräisiä tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa. Nämä johdannaissopimukset on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa oleviksi ja niiden käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti joko "Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin" tai "Rahoitustuottoihin ja -kuluihin" riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja tai rahoitusvelkoja.

Konserni soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa tilikaudella 2008 solmittuihin sähköjohdannaissopimuksiin, joilla suojataan erittäin todennäköisiä ennakoituja sähköostojen rahavirtoja. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan arvomuutosrahastoon. Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot ja – tappiot siirretään tuloslaskelmaan tilikaudella, jolla suojattu sähköosto kirjataan tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittellä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman, aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman verokulu muodostuu konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvista veronoikaisuista sekä laskennallisen verosaamisen ja verovelan muutoksista. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä veroaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista ja etuusperustaisista eläkejärjestelyistä. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädetyt verokantoja.

Tuloutusperiaatteet

Myydyt tavarat ja palvelut

Konsernin liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä mynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehiteillä olevan tuotteen tutkimus- ja kehityskulujen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojekteissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja kehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtaisen tuloslaskelman sisältö

Myytyjen suoritteiden kulut

Myytyjen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut.

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Myynnin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myynnin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat.

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuksen ja kehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut kulut.

Hallinnon kulut

Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille kohdistetaan niiden käytössä olevien hyödykkeiden poistot sekä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät pääosin omaisuuserien arvonalentumistestaukseen, etuusperustaisen eläkesaamisen ja -velan määrittämiseen sekä varausten ja tuloverojen määrittämiseen. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

Arvonalentumistestaus

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioituista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonlennuskulujen kirjaamiseen.

Työsuhte-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhte-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttaus korko, eläkejärjestelyjen varojen arvioitu tuotto, arvioidut tulevat palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutosten vaikutusta ei kirjata suoraan konsernin tulokseen, millä voisi olla merkittävä vaikutus konsernin tilikauden tulokseen. Muutosten vaikutus jaksotetaan jäljellä olevalle arvioidulle palvelusajalle.

Tuloverot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

1. Segmentti-informaatio

Konsernin ensisijainen segmenttiraportointimuoto on liiketoimintasegmenttien mukainen. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Liiketoimintasegmentit ovat Lääkeliiketoiminta ja Diagnostiikkaliiketoiminta. Lääkeliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä. Diagnostiikkaliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi diagnostisia testejä.

Segmentin varat ja velat ovat eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä tavalla kohdistettavissa segmenteille. Konsernierät sisältävät vero- ja rahoituseriä, koko konsernille yhteisiä eriä sekä segmenttien välisten tapahtumien eliminoinnit. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä.

Segmenttien välinen hinnoittelu on markkinahintapohjaista.

Maantieteelliset segmentit ovat päämarkkina-alueita. Liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

Liiketoimintasegmentit

1 000 EUR	Lääkeliiketoiminta		Diagnostiikka- liiketoiminta		Konsernierät		Konserni	
	1-12/ 2008	1-12/ 2007	1-12/ 2008	1-12/ 2007	1-12/ 2008	1-12/ 2007	1-12/ 2008	1-12/ 2007
Tavaroiden myynti	648 881	620 669	44 100	42 006			692 981	662 675
Palveluiden myynti	3 541	5 794	902	5			4 442	5 798
Rojalit ja etappimaksut	13 317	11 519	4	5			13 321	11 523
Myynti konsernin ulkopuolelle	665 738	637 982	45 006	42 015			710 744	679 997
Segmenttien välinen myynti	1 879	1 733	5	2	-1 884	-1 735		
Liikevaihto	667 617	639 714	45 011	42 017	-1 884	-1 735	710 744	679 997
Liikevoitto	188 468	197 116	6 108	6 282	-9 559	-11 416	185 017	191 983
Varat	466 805	428 089	28 241	27 797	200 417	109 800	695 463	565 685
Velat	76 972	76 876	7 972	6 128	191 954	51 514	276 899	134 518
Investoinnit	53 283	32 519	2 785	1 557	745	1 176	56 813	35 251
Poistot	29 128	29 116	1 770	1 867	722	650	31 619	31 632
Liiketoiminnan rahavirta	198 706	210 628	9 915	9 497	-64 258	-65 425	144 362	154 700
Investointien rahavirta	-48 736	-23 472	-2 597	-963	-486	-865	-51 819	-25 300
Rahoituksen rahavirta							- 4 824	-148 500
Henkilöstö keskimäärin	2 954	2 841	288	288	28	31	3 270	3 160

Konsernieriin sisältyy konsernieliminoiteja seuraavasti: liikevaihto 1,9 (2007: 1,7) miljoonaa euroa, liikevoitto 0,3 (2007: 2,9) miljoonaa euroa, varat 18,5 (2007: 20,1) miljoonaa euroa ja velat 18,5 (2007: 20,1) miljoonaa euroa. Muut konsernierät ovat konsernihallinnon kuluja sekä segmenteille kohdistamattomia rahoitus- ja muita eriä.

Maantieteelliset segmentit:

1-12/2008			Muu	Pohjois-		
1 000 EUR	Suomi	Skandinavia	Eurooppa	Amerikka	Muut maat	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	217 162	101 185	243 976	73 783	74 637	710 744
Varat	664 580	16 381	14 502	0		695 463
Investoinnit	56 213	226	374			56 813
1-12/2007			Muu	Pohjois-		
1 000 EUR	Suomi	Skandinavia	Eurooppa	Amerikka	Muut maat	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	200 991	97 423	234 842	77 700	69 044	679 997
Varat	525 248	18 956	21 462	19		565 685
Investoinnit	34 880	181	190			35 251

2. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Myyntivoitot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja aineettomista hyödykkeistä	379	6 218
Vuokratuotot	999	1 021
Kurssivoitot	8 893	6 472
Muut liiketoiminnan tuotot	1 847	1 747
Yhteensä	12 118	15 459

3. Poistot ja arvonalentumiset**Toimintokohtaiset poistot**

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Myytyjen suoritteiden kulut	13 883	14 615
Myynti ja markkinointi	3 900	3 280
Tutkimus ja kehitys	7 812	7 566
Hallinto	6 024	6 171
Yhteensä	31 619	31 632

Poistot hyödykeryhmittäin:

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Rakennukset ja rakennelmat	6 829	6 607
Koneet ja kalusto	18 005	18 219
Muut aineelliset hyödykkeet	226	222
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	25 060	25 048
Aineettomat oikeudet	5 374	4 657
Muut aineettomat hyödykkeet	1 186	1 927
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	6 559	6 584

Tilikausilla ei ole ollut tarvetta tehdä arvonalentumiskirjauksia aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä eikä aineettomista hyödykkeistä.

Selvitys poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Palkat ja palkkiot	141 441	130 530
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	17 299	14 486
Etuuspohjaiset järjestelyt	-2 030	-2 122
Osakekannustinjärjestelmä		
Osakkeina toteutettavat	680	475
Rahana toteutettavat	649	662
Muut henkilösivukulut	12 872	12 250
Yhteensä	170 910	156 281
Henkilöstö keskimäärin	3 270	3 160

Segmenttikohtaiset henkilöstömäärät esitetään liitetiedossa 1. Segmentti-informaatio. Johdon työsuhde-etuudet esitetään kohdassa 28. Lähipiiritapahtumat.

Osakeperusteiset maksut

Orion Oyj:n hallitus päätti vuonna 2007 uudesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä konsernin noin 30 avainhenkilölle. Kannustinjärjestelmä koskee vuosia 2007–2009. Palkkiot myönnetään kullekin vuodelle erikseen. Vuoden 2008 palkkio määräytyy liikevoiton kasvun sekä avainhenkilöille erikseen sovittavien tavoitteiden täyttymisen perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina, rahana tai näiden yhdistelmänä. Ohjelman kohteena olevien osakkeiden määrä on enintään 350 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,25 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeisiin liittyy eräitä erityistilanteita lukuun ottamatta kiello luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa palkkion suorittamisesta.

Tilikaudella on luovutettu 25 164 (2007: 0) B-osaketta osakepalkkioina vuodelta 2007 luovutushintaan 14,09 euroa (luovutuspäivän Orionin B-osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskimääräinen). Tilikaudella myönnettyjen osakkeiden käypä arvo oli 15,44 euroa.

Tilintarkastajan palkkiot

1 000 EUR	2008	2007
Tilintarkastus	208	270
Veroneuvonta	8	
Muut palvelut	94	82
Yhteensä	311	352

5. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Korkotuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä	577	241
Korkotuotot rahavaroista	3 341	2 634
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista		4
Valuuttakurssivoitot kaupankäyntitarkoituksessa olevista rahoitusvaroista ja -veloista	3 613	1 040
Muut rahoitustuotot	69	
Rahoitustuotot yhteensä	7 601	3 917
Korkokulut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä	566	606
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista veloista	3 578	520
Valuuttakurssitappiot kaupankäyntitarkoituksessa olevista rahoitusvaroista ja -veloista	4 024	1 283
Muut rahoituskulut	294	63
Rahoituskulut yhteensä	8 465	2 470
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-864	1 447

Liikevoiton yläpuolella olevat valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

Liikevaihtoon sisältyvät	-647	-1 195
Muihin tuottoihin sisältyvät	8 844	6 472
Ostoihin sisältyvät	156	92
Muihin kuluihin sisältyvät	-8 595	-2 733

6. Tuloverot

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	47 527	56 542
Aikaisempien tilikausien tuloverot	129	-86
Laskennalliset verot	175	-6 945
Yhteensä	47 831	49 511

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 26 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Tulos ennen veroja	184 152	193 430
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	47 880	50 292
Aiemmin kirjaamattomien vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen ulkomaisissa tytäryhtiöissä	-831	-642
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden arvion muutos		-1 800
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	400	1 349
Verovapaat tuotot	-64	-324
Vähennyskelvottomat kulut	703	739
Verot edellisiltä tilikausilta	129	-86
Muut erät	-386	-17
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	47 831	49 511
Efektiivinen verokanta	26,0 %	25,6 %

7. Osakekohtainen tulos ja osinko

	1-12/2008	1-12/2007
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, 1 000 EUR	136 321	143 919
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	141 003	141 258
Osakekohtainen tulos, EUR	0,97	1,02

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Osakkeiden keskimääräistä lukumäärää on oikaistu tilikauden 2008 aikana konsernin hallussa olevilla omilla osakkeilla. Yhtiöllä ei ole eriä, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.

Osakekohtainen osinko

	2008	2007
Tilikaudella maksettu osinko, 1 000 EUR	140 933	141 258
Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	140 933	141 258
Tilikaudella maksettu osakekohtainen osinko, €	1,00	1,00

Yhtiökokoukselle, joka pidetään 23.3.2009, ehdotetaan tilikaudelta 2008 jaettavaksi osinkona 0,95 euroa osaketta kohden, yhteensä 133,9 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole otettu huomioon tilinpäätöksessä.

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2008

1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	6 225	221 120	271 205	3 582	7 518	509 650
Lisäykset	230	7 108	18 428	157	6 921	32 844
Vähennykset			-11 948			-11 948
Siirrot tase-erien välillä		2 241	4 084	17	-6 343	
Kurssierot			-521	-146	-1	-668
Hankintameno 31.12.2008	6 455	230 472	281 246	3 609	8 095	529 880
Kertyneet poistot 1.1.2008		-128 719	-191 972	-2 398		-323 089
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			10 162			10 162
Tilikauden poistot		-6 829	-18 005	-226		-25 060
Kurssierot			440	87		527
Kertyneet poistot 31.12.2008		-135 552	-199 373	-2 537		-337 462
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	6 225	92 401	79 233	1 184	7 518	186 561
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	6 455	94 921	81 873	1 072	8 095	192 418

2007					Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hyödykkeet	
1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	6 467	224 091	257 176	3 707	3 411	494 852
Lisäykset	3	3 576	17 333	65	6 723	27 700
Vähennykset	-245	-6 580	-5 749	-139	-1	-12 714
Siirrot tase-erien välillä		33	2 582		-2 615	
Kurssierot			-137	-51		-188
Hankintameno 31.12.2007	6 225	221 120	271 205	3 582	7 518	509 650
Kertyneet poistot 1.1.2007		-127 212	-178 372	-2 200		-307 784
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		5 098	4 504	3		9 605
Tilikauden poistot		-6 605	-18 221	-222		-25 048
Kurssierot			117	21		138
Kertyneet poistot 31.12.2007		-128 719	-191 972	-2 398		-323 089
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	6 467	96 879	78 804	1 507	3 411	187 068
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	6 225	92 401	79 233	1 184	7 518	186 561

Rahoitusleasingsopimukset

Koneisiin ja kalustoon sisältyvä rahoitusleasingsopimuksilla hankittu omaisuus

1 000 EUR	31.12.2008	31.12.2007
31.12.2008		
Hankintameno	7 868	6 962
Kertyneet poistot	-6 045	-5 253
Kirjanpitoarvo	1 823	1 709

Koneiden ja kaluston hankintamenoa lisäykseen sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä 1,1 (2007: 1,4) miljoonaa euroa.

9. Aineettomat hyödykkeet

2008

1 000 EUR	Liikearvo	Aineettomat oikeudet ¹⁾	Muut aineettomat hyödykkeet ²⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	13 487	60 952	46 199	120 638
Lisäykset		21 764	2 206	23 969
Vähennykset		-2 000	-10	-2 010
Siirrot tase-erien välillä				
Kurssierot		-5	-14	-20
Hankintameno 31.12.2008	13 487	80 709	48 381	142 576
Kertyneet poistot 1.1.2008		-39 845	-44 275	-84 120
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1 992		1 992
Tilikauden poistot		-5 394	-1 186	-6 559
Kurssierot		25		4
Kertyneet poistot 31.12.2008		-43 220	-45 462	-88 683
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	13 487	21 107	1 924	36 518
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	13 487	37 489	2 920	53 896

2007

1 000 EUR	Liikearvo	Aineettomat oikeudet ¹⁾	Muut aineettomat hyödykkeet ²⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	13 487	55 298	45 810	114 595
Lisäykset		7 277	274	7 551
Vähennykset		-1 510		-1 510
Siirrot tase-erien välillä		-112	112	
Kurssierot		1		1
Hankintameno 31.12.2007	13 487	60 952	46 199	120 638
Kertyneet poistot 1.1.2007		-36 699	-42 484	-79 183
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1 510	136	1 646
Tilikauden poistot		-4 657	-1 927	-6 584
Kurssierot		1		1
Kertyneet poistot 31.12.2007		-39 845	-44 275	-84 120
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	13 487	18 599	3 326	35 412
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	13 487	21 107	1 924	36 518

¹⁾ Aineettomat oikeudet sisältävät atk-ohjelmia, tuoteoikeuksia, tavaramerkkejä, myyntilupia, patenteja ja vapaakirjoja.

²⁾ Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät aktivoituja pitkävaikutteisia menoja ja liittymismaksuja.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Konsernilla ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä, vaan ne ovat hankittuja.

Liikearvon ja aineellisten ja aineettomien omaisuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo 13,5 miljoonaa euroa on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu arvonalentumistestauksessa rahavirtaa tuottavien yksiköiden muodostamille ryhmille.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Laskelmissa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin yksityiskohtaisiin viiden vuoden suunnitelmiin. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu varovasti olettaen, että kasvua ei ole odotettavissa. Johdon ennusteet perustuvat lääkemarkkinoiden kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin ja lääkkeiden ja diagnostisten tuotteiden markkinoiden ja myynnin odotettavissa olevaan kehitykseen. Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista rahavirroista.

Diskonttauskorkona on käytetty yksikölle määritettyä keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonttauskorko tilikaudella on 10,5 % (2007: 12,1 %).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

1 000 EUR	2008	2007
Kirjanpitoarvo 1.1.	69	85
Kirjanpitoarvo 31.12.	69	85

Tiedot konsernin osakkuus- ja yhteisyrityksistä

Omistusosuus, %	Kotipaikka	2008	2007
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0 %	50,0 %
Regattalämpö Oy	Hanko	42,6 %	42,6 %

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Regattalämpö Oy tuottaa kiinteistöpalveluita omistajayritysten asuintaloille.

Yritykset toimivat omakustannusperiaatteella kulut kattaen ja voittoon pyrkimättä, joten niiden vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen.

11. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset, 31.12.2008 tasearvoltaan 0,9 (2007: 0,9) miljoonaa euroa, sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Osakkeet ja osuudet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypä arvo ei voida luotettavasti määrittää.

12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot

1 000 EUR	Eläkesäätiö 2008	Muut 2008	Eläkesäätiö 2007	Muut 2007
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo		589		454
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	149 635	4 410	161 780	3 934
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-181 967	-3 691	-220 531	-2 876
Ali-/Ylikate	-32 332	1 308	-58 751	1 512
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	3 060	-526	31 957	-500
Nettomääräinen saaminen(-) /velka(+) taseessa	-29 272	782	-26 794	1 013

Määrät taseessa

1 000 EUR	Eläkesäätiö 2008	Muut 2008	Eläkesäätiö 2007	Muut 2007
Velat		827		1 013
Saaminen	-29 272	-45	-26 794	
Nettomääräinen saaminen(-) /velka(+) taseessa	-29 272	782	-26 794	1 013

Tuloslaskelman etuus pohjaiset eläkekulut

1 000 EUR	Eläkesäätiö 1-12/2008	Muut 1-12/2008	Eläkesäätiö 1-12/2007	Muut 1-12/2007
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	6 370	568	4 584	598
Korkomenot	8 578	220	6 883	181
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-14 264	-152	-11 125	-109
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-3 342	-8	-3 178	46
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	-2 658	628	-2 837	715

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli -33,9 (2007: 8,5) miljoonaa euroa vuonna 2008.

Etuuspohjaiset eläkekulut toiminnoittain

1 000 EUR	Eläkesäätiö 1-12/2008	Muut 1-12/2008	Eläkesäätiö 1-12/2007	Muut 1-12/2007
Myytyjen suoritteiden kulut	-680		-686	
Myynti ja markkinointi	-469	155	-495	146
Tutkimus ja kehitys	-1 063		-1 132	
Hallinto	-446	473	-525	569
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	-2 658	628	-2 837	715

Velvoitteen nykyarvon muutokset

1 000 EUR	Eläkesäätiö 2008	Muut 2008	Eläkesäätiö 2007	Muut 2007
Velvoite 1.1.	161 780	4 388	149 875	3 749
Työsuorituksesta johtuvat menot	4 943	622	4 584	592
Korkomenot	8 578	220	6 883	181
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-22 947	243	4 018	-107
Kurssierot		-396	0	2
Maksetut etuudet	-4 147	-79	-3 579	-27
Muut	1 427			
Velvoite 31.12.	149 635	4 999	161 780	4 388

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

1 000 EUR	Eläkesäätiö 2008	Muut 2008	Eläkesäätiö 2007	Muut 2007
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot 1.1.	220 531	2 876	224 017	2 150
Varojen odotettu tuotto	12 837	152	11 125	109
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-48 502	137	-2 067	-18
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	-180	822	-8 965	641
Kurssierot		-233		1
Maksetut etuudet	-4 147	-54	-3 579	-8
Muut	1 427	-8		
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot 31.12.	181 967	3 691	220 531	2 876

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen jakauma omaisuusryhmiin

%	2008	2007
Kapitalisaatiosopimukset		2
Osakkeet	30	47
Joukkovelkakirjalainat	42	29
Sijoitus- ja yritystodistukset	23	21
Rahavarat	5	1
Yhteensä	100	100

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Eläkesäätiön varoihin sisältyy vuonna 2008 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 25,8 miljoonaa euroa, joka on 13 % järjestelyyn kuuluvista varoista (2007:57,0 miljoonaa euroa, joka oli 24 % järjestelyyn kuuluvista varoista). Järjestelyyn kuuluvat sijoitukset on tehty pääasiassa euroalueelle ja vähäisiä määriä kehittyviin valtioihin.

Orionin Eläkesäätiössä käytetyt vakuutusmatemaattiset olettamukset

%	2008	2007
Diskonntauskorko	6,0	5,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	5 – 8	5 – 8
Tuleva palkankorotusolettamus	3,5	3,5

Sijoitustoiminnan tuloksellisuutta on arvioitu eläkesäätiön kokonaisvarojen näkökulmasta ja ensisijaisesti pitkällä aikavälillä. Sijoitusten tuottotavoitteet on asetettu sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille. Tavoitteena on saada järjestelyyn kuuluville varoille 5-8 %:n tuotto.

Määrät tilikaudelta ja kahdelta edelliseltä tilikaudelta

1 000 EUR	Eläkesäätiö 2008	Muut 2008	Eläkesäätiö 2007	Muut 2007	Eläkesäätiö 2006	Muut 2006
Velvoitteen nykyarvo	149 635	4 999	161 780	4 388	149 875	3 613
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-181 967	-3 691	-220 531	-2 876	-224 017	-2 097
Ylikate (-) / alikate (+)	-32 332	1 308	-58 751	1 512	-74 142	1 516
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyiden velkoihin, voitot (-) / tappiot (+)	5 483	484	1 062	31	1 168	60
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyihin kuuluviin varoihin, voitot (+) / tappiot (-)	-48 502	171	-399	8	12 827	-2

Konserni ennakoi maksavansa etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin 5,0 miljoonaa euroa vuonna 2009.

13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset:

1 000 EUR	2008	2007
Eläkevelvoitteet	115	161
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	1 746	1 695
Vahvistetut tappiot	1 800	1 800
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	577	194
Yhteensä	4 238	3 850

Laskennalliset verovelat:

1 000 EUR	2008	2007
Poistoero ja varaukset	26 985	27 630
Eläkesaaminen	7 611	6 967
Konserniyhdistelyn ja –eliminoitien vaikutukset	605	661
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	5 847	5 428
Muut veronalaiset tilapäiset erot	965	1 191
Yhteensä	42 013	41 876

Laskennallisten verojen muutokseen vaikuttavien erien muutos

1 000 EUR	2008	2007
Eläkesaamiset ja -velvoitteet	-690	1 072
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	51	751
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden arvion muutos		1 800
Poistoero ja varaukset	644	2 223
Konserniyhdistelyn vaikutukset	56	56
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	-419	601
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	608	-93
Yhteensä	250	6 410

Konsernilla oli 31.12.2008 yhteensä 25,7 (2007: 28,7) miljoonaa euroa sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Saamiset liittyvät ulkomaisten tytäryhtiöiden vahvistettuihin tappioihin, jotka eivät vanhene, mutta niihin sisältyvän verohyödyn realisoituminen ei ole todennäköistä.

Tilikauden aikana tuloveroja on kirjattu 0,4 (2007: 0,0) miljoonaa euroa suoraan omaan pääomaan.

14. Muut pitkäaikaiset saamiset

1 000 EUR	2008	2007
Lainasaaminen osakkuusyritykseltä	90	58
Muut lainasaamiset	625	675
Muut pitkäaikaiset saamiset	779	1 343
Yhteensä	1 494	2 077

Lainasaamiset osakkuusyritykseltä ovat korottomia. Muissa lainasaamisissa on sekä markkinakorkoon perustuvia vaihtuvakorkoisia saamisia, joista osassa koronmaksu on ehdollinen, että korottomia saamisia. Kirja-arvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta

15. Vaihto-omaisuus

1 000 EUR	2008	2007
Aineet ja tarvikkeet	32 645	28 756
Keskeneräiset tuotteet	38 125	39 994
Valmiit tuotteet ja tavarat	60 904	52 381
Yhteensä	131 674	121 131

Tilikauden 2008 kuluksi on kirjattu vaihto-omaisuuden arvonalentumisia 2,0 (2007: 1,9) miljoonaa euroa.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2008	Käypä arvo 2008	Kirjanpitoarvo 2007	Käypä arvo 2007
Myyntisaamiset	83 117	83 117	82 895	82 895
Saamiset osakkuusyrityksiltä	82	82	57	57
Siirtosaamiset	15 716	15 716	9 111	9 111
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	2 953	2 953	568	568
Muut saamiset	3 524	3 524	4 665	4 665
Yhteensä	105 391	105 391	97 295	97 295

Myyntisaamisten ikäjakauma

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2008	Käypä arvo 2008	Kirjanpitoarvo 2007	Käypä arvo 2007
Erääntymättömät	70 707	70 707	69 601	69 601
Erääntyneet 0-30 päivää	10 421	10 421	10 457	10 457
Erääntyneet 31-90 päivää	1 639	1 639	2 345	2 345
Erääntyneet yli 90 päivää	349	349	493	493
Yhteensä	83 117	83 117	82 895	82 895

Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvästä arvosta. Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut arvonalennukset olivat 0,0 (2007: 0,0) miljoonaa euroa.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

1 000 EUR	2008	2007
Tuloverosaaminen	6 662	840
Saamatta olevat T&K -avustukset	1 824	1 591
Saamatta olevat korvaukset	404	404
Saamatta olevat palveluveloitukset	227	759
Saamatta olevat rojaltit	2 324	2 287
Hinnanerokorvaukset	1 064	79
Maksetut ennakkomaksut IT-palveluista	911	1 011
Korot	297	258
Muut siirtosaamiset	2 003	1 882
Yhteensä	15 716	9 111

Siirtosaamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

17. Rahavarat

1 000 EUR	2008	2007
Käteinen raha ja pankkitilit	36 964	23 236
Pankkitalletukset		26 700
Korkosijoitukset	139 105	40 495
Yhteensä	176 069	90 432

Rahavaroihin sisältyvät likvidit korkosijoitukset, pankkitalletukset ja pankkitilien varat. Rahavaroista pankkitalletukset ja pankkitilien varat on luokiteltu lainoihin ja saamisiin ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia alle 3 kuukauden sijoitus- ja yritystodistuksia, ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun.

18. Oma pääoma

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeita	B-osakkeita	Osakkeita yhteensä	Osakepääoma 1 000 EUR
Osakkeita yhteensä 1.1.2007	55 554 240	85 703 588	141 257 828	92 239
A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi 1.1.–31.12.2007	-2 995 552	+2 995 552		
Osakkeita yhteensä 31.12.2007	52 558 688	88 699 140	141 257 828	92 239
A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi 1.1.–31.12.2008	-1 118 020	+1 118 020		
Osakkeita yhteensä 31.12.2008	51 440 668	89 817 160	141 257 828	92 239
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet 31.12.2008		324 836	324 836	
Osakkeita yhteensä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 31.12.2008	51 440 668	89 492 324	140 932 992	
Ääniä yhteensä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 31.12.2008	1 028 813 360	89 492 324	1 118 305 684	

Yhtiön kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. A-osakkeiden enimmäismäärä on 500 000 000 ja B-osakkeiden 1 000 000 000 osaketta. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,65 euroa osakkeelta.

Jokainen A-osake oikeuttaa yhtiökokouksessa äänestämään kahdellakymmenellä äänellä ja jokainen B-osake yhdellä äänellä. Sekä A- että B-osakkeet antavat osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon. Osakkeenomistaja ei saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä.

31.12.2008 Orion Oyj:n osakepääoma oli 92,2 (2007: 92,2) miljoonaa euroa. Osakkeita on yhteensä 141 257 828 kpl, joista A-osakkeita oli 51 440 668 kpl ja B-osakkeita oli 89 817 160 kpl. B-osakkeita oli yhtiön hallussa 324 836 kappaletta. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Yhtiöjärjestyksen 3 §:n nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeiden muuntamista B-osakkeiksi. 1.1.–31.12.2008 A-osakkeita muunnettiin B-osakkeiksi yhteensä 1 118 020 kappaletta.

Orion Oyj:n hallituksella on yhtiökokouksen 25.3.2008 antama valtuutus hankkia ja luovuttaa yhtiön omia osakkeita. Hallitus ei ollut vuoden 2008 loppuun mennessä käyttänyt tätä valtuutusta. Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Maaliskuussa 2008 Orionin hallitus käytti yhtiökokouksen 2.4.2007 antamaa valtuutusta yhteensä 350 000 B-osakkeen hankintaan. Hallituksen päätöksen mukaisesti 20.3.2008 luovutettiin yhteensä 25 164 kappaletta yhtiön hallussa olevaa B-osaketta konsernin avainhenkilöiden osakekannustinjärjestelmään kuuluville ja konsernin palveluksessa oleville henkilöille osakepalkkioina vuodelta 2007.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,95 euroa osakkeelta.

Ylikurssirahasto

1 000 EUR	2008	2007
Ylikurssirahasto 1.1.	17 798	17 798
Ylikurssirahasto 31.12.	17 798	17 798

Käyttörahassto

1 000 EUR	2008	2007
Käyttörahassto 1.1.	23 044	23 044
Käyttörahassto 31.12.	23 044	23 044

Käyttörahassto sisältyy osakeyhtiölain mukaisiin voitonjakokelpoisiin varoihin.

Muut rahastot

Muihin rahastoihin sisältyvät vararahastot 0,1 (2007: 0,4) miljoonaa euroa ja arvonmuutosrahasto. Arvonmuutosrahastoon sisältyy suojausrahasto -1,0 (2007: 0,0) miljoonaa euroa, rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutoksia varten.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Osingot ja muu voitonjako

Tilikaudella 2008 osinkoa maksettiin 1,00 (2007: 1,00) euroa osakkeelta. Lisäksi voittovaroista maksettiin lahjoituksina 0,1 (2007: 0,1) miljoonaa euroa.

19. Varaukset

1 000 EUR	Eläkevaraukset	Uudelleen- järjestelyvaraukset	Yhteensä
1.1.2008	198	3	201
Käytetyt varaukset	-79	-3	-82
Varausten lisäykset	250		250
31.12.2008	369		369

1 000 EUR	2008	2007
Pitkäaikaiset varaukset	369	198
Lyhytaikaiset varaukset		3
Yhteensä	369	201

Eläkevaraus

Eläkevarauksiin sisältyy työttömyyseläkekuluvarauksia vuosina 2003–2005 ja 2009 aikana irtisanotuista henkilöistä, jotka eivät ole toistaiseksi työllistyneet tai mahdollisesti eivät tule työllistymään tai eivät ole saaneet työttömyyseläkepäättöstä. Varauksen odotetaan realisoituvan seuraavan 1-4 vuoden aikana.

20. Korolliset velat

Konsernin lainat sekä emittoidut yritystodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Velkojen kirjanpitoarvo on laskettu käyttäen efektiivisen koron menetelmää, ja käypä arvo on määritelty diskontatun kassavirran menetelmällä diskonttaamalla tilinpäätöshetken markkinakorolla.

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2008	Käypä arvo 2008	Kirjanpitoarvo 2007	Käypä arvo 2007
Lainat rahoituslaitoksilta	88 690	90 668		
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä	20 000	19 904		
Rahoitusleasingvelat	797	849	850	902
Muut korolliset velat	384	384	317	317
Pitkäaikaiset yhteensä	109 871	111 805	1 168	1 168

Pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin sisällytetään konsernin ottamat lainat sekä rahoitusleasingsoimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä kirjattavat velat. Euroopan Investointipankilta otettujen lainojen duraatio on 4,8 vuotta ja lainojen korko on sidottu 6 kuukauden euribor-korkoon. Eläkevakuutusyhtiöiltä otettujen lainojen duraatio on 2,6 vuotta ja se on kiinteäkorkoinen.

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2008	Käypä arvo 2008	Kirjanpitoarvo 2007	Käypä arvo 2007
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	16 310	16 573		
Rahoitusleasingvelat	1 059	1 095	875	909
Emittoidut yritystodistukset	17 930	18 436		
Muut korolliset velat	1 087	1 087	1 979	1 979
Lyhytaikaiset yhteensä	36 386	37 191	2 854	2 854

Lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin sisällytetään käytössä olevat pankkitilien limiitit sekä emittoidut yritystodistukset ja alle 12 kk:n rahoitusleasingvelat.

Muut korolliset velat ovat kokonaisuudessaan Teknologian Kehittämiskeskuksen myöntämiä tuotekehityslainoja, joiden korko on markkinakorkoa alempi (1 %).

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

1 000 EUR	2008	2007
0–1 vuotta	1 111	911
1–5 vuotta	833	891
yli 5 vuotta		9
Yhteensä	1 944	1 811

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

1 000 EUR	2008	2007
0–1 vuotta	1 059	875
1–5 vuotta	797	842
yli 5 vuotta		9
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1 856	1 725
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	88	86
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	1 944	1 811

21. Muut pitkäaikaiset velat

1 000 EUR	2008	2007
Suojaavat johdannaissopimukset	771	
Muut pitkäaikaiset velat	117	187
Yhteensä	888	187

22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 EUR	2008	2007
Ostovelat	30 157	34 309
Muut velat osakkuusyhtiöille	247	279
Siirtovelat	47 085	42 679
Muut velat	9 100	9 953
Yhteensä	86 589	87 219

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 EUR	2008	2007
Osakekannustinjärjestelmästä aiheutuvat velat	1 194	693
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	1 650	225
T&K- toimintamallin uudelleenjärjestelykulut	3 608	
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	28 102	27 022
Tuloverovelka	2 434	3 426
Maksamattomat rojalit	2 141	2 459
Maksamattomat hintaoikaisut	393	3 318
Maksamattomat tutkimuskulut	2 699	324
Maksamattomat korot	1 481	269
Muut siirtovelat	3 383	4 943
Yhteensä	47 085	42 679

Siirtovelkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

23. Rahoitusinstrumentit ryhmittäin

1 000 EUR	2008	2007
Suojaavat johdannaissopimukset		9
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Johdannaissopimukset	2 953	559
Lainat ja muut saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset	1 494	2 077
Myyntisaamiset	83 117	82 895
Muut saamiset	4 594	4 926
Myytäviksi olevat rahoitusvarat		
Myytäviksi olevat sijoitukset	941	941
Rahavarat	176 069	90 432
Rahoitusvarat yhteensä	269 168	181 840
Suojaavat johdannaissopimukset		
Pitkäaikaiset	771	
Lyhytaikaiset	670	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat		
Johdannaissopimukset	980	225
Jaksotettuun hankintameno arvoon arvostetut rahoitusvelat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	109 871	1 168
Muut pitkäaikaiset velat	118	187
Ostovelat	30 157	34 309
Muut lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	36 386	2 854
Rahoitusvelat yhteensä	182 993	45 122

Taseessa johdannaissopimukset sisältyvät muihin saamisiin ja muihin velkoihin.

24. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Rahoitusriskit jaetaan markkina-, vastapuoli- ja maksuvalmiusriskeihin. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski ja vastapuoliriski.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on kuvattu hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa.

24.1 Markkinariski

Markkinariski koostuu valuuttakurssi-, korko- ja sähkönhintariskistä. Yhtiöllä ei tilinpäätöshetkellä ollut osake- tai osakerahastosijoituksia.

24.1.1 Valuuttakurssiriski

Merkittävä osuus konsernin valuuttakurssiriskistä muodostuu Orion Oyj:n kansainvälisestä liiketoiminnasta. Erityisesti USA:n kaupan suhteellisen osuuden jatkuvasti kasvaessa on varsinkin US-dollarin ja euron välisen valuuttakurssin vaihtelun merkitys kasvanut. US-dollareissa laskuttava myynti on selvästi ostoja suurempaa.

Valuuttapositiota tarkastellaan valuutoittain pääsääntöisesti 12 kk:n aikavälillä. Valuuttasuojauksen periaatteiden mukaisesti myyntisaamiset ja ostovelat pyritään suojaamaan täysimääräisesti ja ennakoitu valuuttavirta suojataan välillä 0-50 %. Suojaus perustuu konsernin nettopositioon ja suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kk:n pituisia valuuttatermiinejä, jotka käsitellään rahavirran suojausena. IAS 39:n määrittelemä suojauslaskenta ei ole käytössä. Tulevia ennakoituja rahavirtoja suojaavien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko "Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin" tai "Rahoitustuottoihin ja -kuluihin" riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna

suojattu myyntituottoja vai rahoitusvelkoja.

Konsernilla ei ole valuuttamääräistä korollista vierasta pääomaa. Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja niiden valuuttakurssiriski on suojattu täysimääräisesti valuuttatermiineillä. IAS 39:n määrittelemä suojauslaskenta ei ole käytössä. Rahoituseriä suojaavien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään rahoituserissä.

Transaktioriski

Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Operatiivinen valuuttariski koostuu tase-eristä. Tämän lisäksi suojataan myös ennustettuja kassavirtoja. Merkittävin valuuttariski on US-dollareissa laskutettavassa myynnissä. Muiden valuuttojen osalta yhden yksittäisen valuutan osuus ei ole merkittävä konsernin kokonaispositiossa.

1 000 EUR	USD		Muut valuutat	
	2008	2007	2008	2007
Taseen nettoriski	8 249	10 514	12 850	12 602
Ennustettu nettoriski (12kk)	60 110	57 277	44 578	40 864
Nettoriski yhteensä	68 359	67 791	57 428	53 466
Suojaukset	-27 808	-23 572	-24 069	-22 569
Suojaamaton nettoriski yhteensä	40 552	44 219	33 357	30 897

Translaatoriski

Translaatoriskiä (maakohtaisten tulosten konvertoimista konsernin kotivaluutaksi) ei suojata. Konsernin ei-euromääräisten tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2008 oli 18,8 (2007: 21,4) miljoonaa euroa.

Herkkyysanalyysi

IFRS 7 standardin edellyttämä herkkyysanalyysi on suoritettu EUR/USD valuuttakurssin muutokselle. Analyysissä on oletettu valuuttakurssimuutoksen olevan +/-10 % ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina.

1 000 EUR	Vaikutus tulokseen		Vaikutus taseeseen	
	2008	2007	2008	2007
USD +/- 10%	+/-1 956	+/-1 306	+/-1 956	+/-1 306

Herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan taseen rahoitusvarat ja -velat eli rahavarat, "Myyntisaamiset" sekä "Ostovelat ja valuuttajohdannaiset". Herkkyysanalyysi ei anna edustavaa kuvaa valuuttariskille altistumisesta, koska valuuttasuojauksen periaatteiden mukaisesti ennakoitua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa suojataan välillä 0-50 %, eikä ko. ennakoituja liiketoimia ole IFRS 7:n mukaisesti sisällytetty analyysiin.

24.1.2 Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuvaa riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Orion-konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu täten sähkön hintavaihtelulle.

Sähkösalkun hallintaa toteutetaan siten, että sähkön markkinahinnan vaihteluista aiheutuvalta rahavirran riskiltä voidaan suojautua ja että sähköä voidaan hankkia jatkuvasti mahdollisimman kilpailukykyiseen hintaan. Suojausinstrumentteina käytetään Nord Poolissa noteerattavia vakiotehoisia sähköjohdannaisinstrumentteja. Arvostustasoina käytetään Nord Poolin päätöskursseja. Aluehintaerotuotteiden osalta arvostus perustuu asiantuntijan arvioon, koska markkinanoteerauksia ei OTC-tuotteelle ole saatavissa. Arviossa hyödynnetään kuitenkin saatuja tarjouksia.

Sähköhintariskin suojauksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentista omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon kirjattua summaa oikaistaan IAS 39.96 mukaan siten, että siitä tulee pienempi (absoluuttisina lukuina) seuraavista kahdesta luvusta:

- suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio suojauksen alkamisajankohdasta lähtien
- suojauskohteesta odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen käyvän arvon kertynyt muutos suojauksen alkamisajankohdasta lähtien.

Jäljelle jäävä osuus suojausinstrumentin voitosta tai tappiosta edustaa suojausinstrumentin tehottomuutta ja se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden 2008 aikana on omaan pääomaan kirjattu sähkösuojauksista käyvän arvon arvostusta -1,0 (2007: 0,0) miljoonaa euroa. Johdannaisten nimellisarvot olivat yhteensä 5,7 (2007: 0,6) miljoonaa euroa. Omasta pääomasta ei ole tuloutettu voittoja ja tappioita tilikauden aikana, koska tehdyt suojaustoimenpiteet kohdistuvat tilikausille 2009-2011, jolloin niiden arvioidaan vaikuttavan tilikauden tulokseen.

24.1.3. Korkoriski

Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2008 yhteensä 146,3 (2007: 4,0) miljoonaa euroa. Konserni on altistunut korkoriskille Euroopan Investointipankilta otettujen pitkäaikaisten lainojen osalta. Näiden lainojen pääoma oli 31.12.2008 yhteensä 100 miljoonaa euroa ja lainojen korko on sidottu 6 kk euribor-korkoon. Konsernin altistumista markkinakorkojen muutoksille vähentää kuitenkin se, että konsernin korkosijoitukset, jotka olivat 31.12.2008 139,1 miljoonaa euroa, on myös sijoitettu lyhyen koron instrumentteihin.

24.2. Vastapuoliriski

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset. Sijoituskohteille ja johdannaissopimusten vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita ylläpidetään ja seurataan säännöllisesti. Sijoitukset ovat jälkimarkkinakelpoisissa, alle 3 kuukauden pituisissa korkoinstrumenteissa.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luottokelpoisuusvaatimukset. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskittyvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Konsernin myyntisaamisista 74 % koostuu saamisista 25:ltä suurimmalta asiakkaalta. Merkittävimmät yksittäiset asiakkaat ovat lääkemyynnin markkinointikumppani Novartis sekä lääkejakelija Oriola-KD Oyj. Myyntisaamisiin ei sisälly merkittävää riskiä, mutta joidenkin yksittäisten pienempien asiakkaiden myyntisaamisten riskitaso on jonkin verran noussut. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen luottotappioiden määrä ei ole ollut merkittävä.

Maksimi luottoriskipositio 31.12.2008 on taseen saamisten yhteissumma sekä johdannaisten käypien arvojen netto eli yhteensä 280,6 (2007: 192,4) miljoonaa euroa.

24.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa tilanteissa riittävillä tili- ja luottolimiiteillä sekä likvideillä rahavaroilla. Konsernilla ei ollut korollista nettovelkaa. Konsernin korollinen velka oli 31.12.2008 146,3 (2007: 4,0) miljoonaa euroa ja konsernin rahavarat 176,1 (2007: 90,4) miljoonaa euroa. Konsernin käytössä olevat rahavarat riittävät kattamaan konsernin lyhytaikaiset rahoitustarpeet.

Konsernin likviditeetin turvaamiseksi sijoitukset tehdään pääsääntöisesti lyhytaikaisiin jälkimarkkinakelpoisiin, hyvän luottokelpoisuuden omaaviin euromääräisiin korkoinstrumentteihin. Lisäksi likviditeettiä turvaavat pankkitililimiitit sekä Orion Oyj:n 100 miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelma.

**Lainasopimuksiin perustuvat korollisten lainojen lyhennysten ja rahoituskulujen kassavirrat
31.12.2008**

1 000 EUR	2009	2010	2011	2012	2013-	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	15 336	14 562	14 085	13 699	62 004	119 686
Rahoituskulut	-4 026	-3 250	-2 775	-2 389	-7 244	-19 686
Lainojen lyhennykset	11 310	11 310	11 310	11 310	54 760	100 000
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä	5 628	5 525	5 385	5 245	5 105	26 888
Rahoituskulut	-628	-525	-385	-245	-105	-1 888
Lainojen lyhennykset	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000
Emitoidut yritystodistukset	18 900					18 900
Rahoituskulut	-970					-970
Yritystodistusten erääntyminen	17 930					17 930
Rahoitusleasinglainat	1 111	217	206	206	204	1 944
Rahoituskulut	-52	-16	-7	-7	-6	-88
Rahoitusleasinglainojen lyhennykset	1 059	201	199	199	198	1 856
Muut velat	1 151	296	92			1 539
Rahoituskulut	-64	-3	-1			-68
Muiden velkojen lyhennykset	1 087	293	91			1 471

24.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 % tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopolitiikka.

Yhtiö on antanut seuraavat kovenantit:

Oman pääoman suhde kaikista varoista >35 %

Konsernin korolliset velat / konsernin EBITDA <1,5:1

Konsernin EBITDA / nettokorot > 10:1

Konsernin omavaraisuusaste

31.12.	2008	2007
Oma pääoma, 1 000 EUR	418 565	431 168
Oma pääoma ja velat yhteensä ilman saatuja ennakoita, 1 000 EUR	695 403	565 679
Omavaraisuusaste, %	60,2	76,2

Konsernin korolliset velat / konsernin EBITDA

31.12.	2008	2007
Korolliset velat, 1 000 EUR	146 258	4 022
EBITDA, 1 000 EUR	216 636	223 614
Korolliset velat / EBITDA	0,68	0,02

Konsernin EBITDA / nettokorot

31.12.	2008	2007
EBITDA, 1 000 EUR	216 636	223 614
Nettokorot, tuotto (-), kulu (+), 1 000 EUR	228	-1 749
EBITDA / nettokorot	948	-128

25. Ehdolliset velat

Vakuudet ja vastuusitoumukset

1 000 EUR, 31.12.	2008	2007
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Annetut kiinteistökiinnitykset	19 000	25 500
josta Orionin Eläkesäätiölle annetut	9 000	9 000
Takaukset	985	1 430
Muut	251	251

Oikeudenkäynnit ja vahingonkorvausvaatimukset

Oikeudenkäynnit Wockhardt-yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.9.2007, 8.12.2008 ja 15.1.2009 patenttiloukkausoikeudenkäynnit Yhdysvalloissa geneeristen lääkkeiden liiketoimintaa harjoittavia Wockhardt-konserniin kuuluvia yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan nro 5,446,194; 5,135,950 ja 6,500,867.

Wockhardt-yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille entakaponia sisältävän geneerisen tablettivalmisteen, jonka annosvahvuus on 200 mg kuten Orionin Comtan[®]-nimisessä alkuperälääkkeessä. Lisäksi kyseiset yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneeriset, annosvahvuuksiltaan 12,5/200/50; 25/200/100; 37,5/200/150 ja 50/200/200 mg:n tablettivalmisteet, joissa vaikuttavina aineina ovat karbidopa, entakaponi ja levodopa samassa suhteessa kuin Orionin Stalevo[®]-nimisessä lääkkeessä. Oikeudenkäyntien ensimmäisten istuntopäivien on määrätty alkavan 16.11.2009.

Oikeudenkäynnit Sun-yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 13.11.2007, 7.2.2008 ja 12.11.2008 patenttiloukkausoikeudenkäynnit Yhdysvalloissa Sun-konserniin kuuluvia yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan nro 6,500,867 ja 5,446,194.

Sun Pharmaceutical Industries Limited pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille Stalevo[®]-lääkkeen geneeriset versiot (annosvahvuudet 25/100/200 ja 37,5/150/200 mg, vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi). Sun Pharma Global, Inc. pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneerisen version Orionin Comtan[®]-nimisestä alkuperälääkkeestä.

Orionin lisenssikumppani Novartis markkinoi edellä käsiteltyjä Parkinsonin taudin hoitoon käytettyjä valmisteita yksinoikeudella Yhdysvalloissa. Orion ja Novartis tulevat puolustamaan voimakkaasti Stalevo- ja Comtan-lääkkeitä suojaavia immateriaalioikeuksia. Oikeudenkäyntien johdosta mainittuja lääkkeitä koskevan geneerisen kilpailun toteutuminen ei ole varmaa eikä siitä ole välitöntä uhkaa.

26. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot

1000 EUR	Nimellisarvo 31.12.2008	Maturiteetti			Nimellisarvo 31.12.2007
		2009	2010	2011-	
Ei suojaavat					
Valuuttatermiinit	64 606	64 606			66 695
Suojaavat					
Sähkötermiinit	5 679	5 679			579

Johdannaissopimusten käyvät arvot

1000 EUR	Positiivinen	2007	Negatiivinen	2007	Netto	2007
	2008		2008		2008	
Ei suojaavat						
Valuuttatermiinit	2 953	557	-980	-242	1 973	315
Suojaavat						
Sähkötermiinit		9	-1 011		-1 011	9

Valuuttajohdannaisten käypä arvo on määritelty käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksia.

27. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

1 000 EUR	2008	2007
0–1 vuotta	1 727	1 736
1–5 vuotta	2 080	2 267
yli 5 vuotta	152	475
Yhteensä	3 959	4 478
Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettut vuokramenot tilikaudella	2 042	1 917

Muihin vuokrakuluihin sisältyy pääsääntöisesti kulut ulkomailla vuokratuista toimitiloista.

Konserni vuokralle antajana

Vuokratuotot on esitetty kohdassa 2. Liiketoiminnan muut tuotot. Vuokratuotot sisältävät pääsääntöisesti henkilökunnalta ja ulkopuolisilta saatuja vuokria konsernin omistamista kiinteistöistä.

28. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvalta-yhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Konserniyitykset 31.12.2008

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääkeliiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma, Inc., USA *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.L., Espanja *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.r.l., Italia *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Ilac Pazarlama Ticaret Limited Sirketi, Turkki*)	100,00	100,00	90,00	90,00
OOO Orion Pharma, Venäjä	100,00	100,00		
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Oy Lyocentre-Nordic Ab, Helsinki *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo *)	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kapseli, Hanko	100,00	100,00		
Kiinteistö Oy Nilsiäkatu 10, Helsinki	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Pilleri, Hanko	70,39	70,39		
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Diagnostiikkaliiketoiminta				
Orion Diagnostica Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Diagnostica AB, Ruotsi	100,00	100,00		
Orion Diagnostica as, Norja	100,00	100,00		
Orion Diagnostica Danmark A/S, Tanska	100,00	100,00		

*) Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistuosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernilla ei ole merkittäviä liiketapahtumia lähipiirin kanssa lukuun ottamatta etuspohjaisia eläkekuluja Orionin Eläkesäätiön kanssa.

Johdon työsuhde-etuudet

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 689	2515
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	473	569

Palkat ja palkkiot

1 000 EUR	1-12/2008	1-12/2007
Toimitusjohtaja	501	693
Matti Kavetvuori, hallituksen puheenjohtaja	100	100
Jukka Ylppö, hallituksen varapuheenjohtaja	69	59
Eero Karvonen	51	48
Leena Palotie	47	49
Vesa Puttonen	53	54
Hannu Syrjänen	47	43
Heikki Vapaatalo		10
Hallituksen jäsenet yhteensä	367	362

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % eläkepalkasta. Lisäksi joillakin johdon jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-63 -vuotiaina eläketason ollessa 60 % eläkepalkasta.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj on antanut Orionin Eläkesäätiölle 9,0 miljoonan euron kiinteistökiinnityksen, jota tarvittaessa voidaan käyttää eläkevastuun kattamiseen.

Konsernilla on 0,1 miljoonan euron koroton lainasaaminen Hangon Puhdistamo Oy:ltä.

29. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Orion on aloittanut 15.1.2009 patenttiloukkausosoikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Wockhardt-konserniin kuuluvia yhtiöitä vastaan. Yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneerisiä lääkkeitä, joissa vaikuttavat aineet ovat samassa suhteessa kuin Orionin Stalevo-alkuperälääkkeessä.

Tammikuun alussa saatiin päätökseen Orionin marraskuussa käynnistyneet lääketutkimuksen ja -tuotekehityksen toimintamallin ja -rakenteen muutokseen painottuneet yt-neuvottelut. Neuvottelujen perusteella päätettiin vähentää yhtiön palveluksesta Suomessa yhteensä noin 205 henkilöä, joista irtisanomisen kautta noin 175 ja eläke- ja muihin järjestelyihin noin 30 henkilöä.

Orion on 23.1. nostanut Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselta kiinteäkorkoisen, tasalyhenteisen 22,8 miljoonan euron suuruisen eläkelainan, joka lyhennetään viiden vuoden kuluessa.

Tammikuussa Fareston[®]-rintasyöpälääkkeen (toremifeeni) Euroopan valmisteyhteenvedon lisättiin uusiin turvallisuustietoihin perustuva rajoitus, jonka mukaan lääkettä ei tule käyttää potilailla, joilla on rytmihäiriöitä tai suurentunut riski saada niitä.

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

EUR	Liitetieto	1-12/2008	1-12/2007
Liikevaihto	1	586 912 811,86	554 027 336,97
Liiketoiminnan muut tuotot	2	15 100 216,35	12 449 102,39
Liiketoiminnan kulut	3, 4	-426 076 480,19	-378 077 225,25
Liikearvopoistot	4	-3 412 582,27	-3 412 582,27
Muut poistot	4	-21 498 943,84	-21 176 629,55
Liikevoitto		151 025 021,91	163 810 002,29
Rahoitustuotot ja -kulut	5	22 877 462,33	21 569 569,64
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		173 902 484,24	185 379 571,93
Satunnaiset erät	6	13 300 000,00	
Tilinpäätössiirrot	7	-385 741,46	4 983 380,89
Verot	8	-43 294 664,60	-44 752 383,13
Tilikauden voitto		143 522 078,18	145 610 569,69

Tase**Vastaavaa**

EUR	Liitetieto	2008	2007
Aineettomat oikeudet		34 548 053,90	17 505 523,42
Liikearvo		3 407 275,22	6 819 857,49
Muut pitkävaikutteiset menot		2 803 211,76	1 783 212,51
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9	40 758 540,88	26 108 593,42
Maa-alueet		3 692 251,81	3 461 894,88
Rakennukset ja rakennelmat		76 201 709,24	74 146 210,31
Koneet ja kalusto		54 620 672,93	51 254 941,09
Muut aineelliset hyödykkeet		791 570,21	697 523,80
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		4 609 026,92	4 971 316,84
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10	139 915 231,11	134 531 886,92
Osuudet saman konsernin yrityksissä		84 918 975,36	86 139 298,37
Muut sijoitukset		1 274 210,89	1 274 210,89
Sijoitukset yhteensä	11	86 193 186,25	87 413 509,26
Pysyvät vastaavat yhteensä		266 866 958,24	248 053 989,60
Vaihto-omaisuus	12	92 906 921,84	83 543 158,49
Pitkäaikaiset saamiset	13	524 172,05	549 456,68
Myyntisaamiset	14	72 099 551,82	66 592 501,36
Muut lyhytaikaiset saamiset	14	27 321 550,09	10 679 635,53
Rahoitusarvopaperit	15	139 105 213,25	67 195 943,68
Rahat ja pankkisaamiset		22 552 735,09	5 203 586,53
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		354 510 144,14	233 764 282,27
Vastaavaa yhteensä		621 377 102,38	481 818 271,87

Vastattavaa

EUR	Liitetieto	2008	2007
Osakepääoma		92 238 541,46	92 238 541,46
Ylikurssirahasto		17 797 958,60	17 797 958,60
Käyvän arvon rahasto		-1 366 809,00	
Käyttöraahasto		23 043 797,66	23 043 797,66
Kertyneet voittovarot		19 256 481,16	19 008 126,27
Tilikauden voitto		143 522 078,18	145 610 569,69
Oma pääoma yhteensä	16	294 492 048,06	297 698 993,68
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	73 194 097,68	72 808 356,22
Pakolliset varaukset	18	943 921,00	592 975,00
Lainat rahoituslaitoksilta		88 690 476,19	
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä		20 000 000,00	
Muut pitkäaikaiset velat		1 154 881,00	164 824,16
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	19	109 845 357,19	164 824,16
Ostovelat		30 894 367,62	37 765 949,28
Muut lyhytaikaiset velat		112 007 310,83	72 787 173,53
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	20	142 901 678,45	110 553 122,81
Vastattavaa yhteensä		621 377 102,38	481 818 271,87

Rahoituslaskelma

EUR		1-12/2008	1-12/2007
Liikevoitto		151 025 021,91	163 810 002,29
Suunnitelman mukaiset poistot		24 911 526,11	24 589 211,82
Muut oikaisut		134 611,21	-636 007,91
Oikaisut liikevoittoon yhteensä		25 046 137,32	23 953 203,91
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos		-5 269 835,84	-5 215 988,64
Vaihto-omaisuuden muutos		-9 363 763,35	-16 109 139,83
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos		-1 022 366,40	13 267 286,70
Käyttöpääoman muutos yhteensä	1)	-15 655 965,59	-8 057 841,77
Maksetut korot		-9 184 157,62	-3 749 456,41
Saadut osingot	2)	11 197 196,64	7 304 250,00
Saadut korot	2)	7 019 952,02	3 244 927,96
Maksetut verot		-45 430 664,60	-45 958 830,57
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		124 017 520,08	140 546 255,41
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-22 019 314,03	-19 454 092,94
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-22 663 786,79	-7 310 326,28
Aineellisten hyödykkeiden myynnit		1 236 639,38	2 343 342,83
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin		-32 840,90	-14 481,00
Muiden sijoitusten myynnit			68 400,00
Myönnetyt lainat (-) / takaisinmaksut (+)		-658 263,15	-80 000,00
Investointien rahavirta yhteensä		-44 137 565,49	-24 447 157,39
Lyhytaikaisten lainojen nostot		134 780 261,54	51 575 773,16
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-104 154 944,48	-45 945 757,70
Pitkäaikaisten lainojen nostot		125 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-337 562,15	-6 294 280,70
Omien osakkeiden hankinta		-4 833 128,38	
Maksetut osingot ja muu voitonjako		-141 076 162,99	-141 292 197,34
Rahoituksen rahavirta yhteensä		9 378 463,54	-141 956 462,58
Rahavarojen muutos		89 258 418,13	-25 857 364,56
Rahavarat 1.1.	3)	72 399 530,21	98 256 894,77
Rahavarojen muutos		89 258 418,13	-25 857 364,56
Rahavarat 31.12.	3)	161 657 948,34	72 399 530,21

- 1) Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.
- 2) Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.
- 3) Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7.-31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui Helsingin pörssiin 1.7.2006.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä.

Laadintaperiaatteen muutos rahoitusvälineiden kirjaamisessa

1.1.2008 alkaen Orion Oyj soveltaa rahoitusvälineiden arvostamisessa ja merkitsemisessä tilinpäätökseen KPL 5 luvun 2a §:n mukaista menettelyä, jossa rahoitusvälineet arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutos merkitään joko tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan tai taseen omaan pääomaan sisältyvään käyvän arvon rahastoon.

Ennen 1.1.2008 alkanutta tilikautta Orion Oyj sovelsi KPL 5 luvun 2 §:ää, jonka mukaan rahoitusvälineet merkittiin enintään todennäköiseen arvoon.

Laadintaperiaatteen muutosta on sovellettu takautuvasti ja tämän johdosta vertailuvuoden 2007 tiedot on oikaistu uuden laadintaperiaatteen mukaisiksi.

Laadintaperiaatteen muutos valuuttajohdannaisten käyvän arvon kirjaamisessa

1.1.2008 alkaen Orion Oyj on kirjannut myyntisaamisia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutoksen liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, kun aikaisemmin nämä muutokset kirjattiin myynnin kurssieroihin. Vuoden 2007 vertailutiedot on oikaistu uuden laadintaperiaatteen mukaisiksi.

Pysyvät vastaavat

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoon sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

• aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	3 - 10 vuotta
• liikearvo	5 - 20 vuotta
• rakennukset ja rakennelmat	20 - 40 vuotta
• koneet, laitteet ja kalusto	3 - 20 vuotta
• kuljetusvälineet	6 vuotta
• muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pitemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot aktivoidaan ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei tehdä maa-alueista eikä arvonkorotuksista. Arvonkorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin 1970- ja 1980-luvulla. Arvonkorotukset perustuvat hyödykkeiden erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopapereihin sisältyy lyhytaikaisia korkosijoituksia. Rahoitusinstrumentit arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun.

Valuuttamääräiset saamiset ja velat sekä johdannaissopimukset

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa on käytetty Euroopan keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurssija. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Valuuttariskin suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaisten on arvostettu käypään arvoon tilinpäätöspäivän kursseihin. Valuuttatermiinien käypä arvo on alkuperäisten johdannaissopimusten spot -kurssien ja tilinpäätöspäivän kurssien erotus. Termiinipisteet jaksotetaan ja kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituksen korkotuottoihin ja -kuluihin. Tase-eriä suojaaviksi määriteltyjen valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan tulosvaikutteisesti siten että myyntisaamisia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, ja rahoituksen valuuttamääräisiä lainoja ja saamia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan rahoituksen kurssieroihin. Taseen ulkopuolisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten käypien arvojen arvostustappiot on kirjattu rahoituksen kurssieroihin, mutta varovaisuusperiaatteen mukaan arvostusvoitot on jätetty kirjaamatta, koska johdannaisten ja suojauskohteiden toistensa kumoavia vaikutuksia ei ole dokumentoitu.

Yhtiö on myös solminut johdannaissopimuksia suojautuakseen sähkönhintariskiltä. Suojausinstrumentteina on käytetty Nord Poolissa noteerattavia sähköjohdannaissopimusteja. Nämä sopimukset suojaavat tulevia kassavirtoja ja niiden käypien arvojen muutokset kirjataan vasta kun sopimukset ovat selvityksessä ja suojattavat riskit toteutuvat.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina tuotoista vähennetään ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen yhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin vähennetään tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista pidetään ilmeisenä.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuville kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehiteillä olevan tuotteen tutkimus- ja kehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojektissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiössä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Lisäksi joillekin johdon jäsenille on järjestetty lisäeläkevakuutukset eläkevakuutusyhtiössä. Orionin Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu.

Tuloverot

Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut. Tilinpäätökseen ei kirjata laskennallisia verovelkoja ja -saamisia, mutta liitetiedoissa ilmoitetaan taseeseen merkittävässä olevat laskennalliset verovelat ja -saamiset. Nämä laskennalliset verovelat tai -saamiset lasketaan verotuksen ja tilinpäätöksen välisille olennaisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

1. Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain:

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Lääketeollisuus	586 912 811,86	554 027 336,97
Yhteensä	586 912 811,86	554 027 336,97

Liikevaihto markkina-alueittain:

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Suomi	211 156 530,95	194 089 902,03
Skandinavia	67 620 179,59	63 500 953,39
Muu Eurooppa	181 940 121,13	174 832 124,40
Pohjois-Amerikka	61 896 658,29	61 880 421,02
Muut maat	64 299 321,90	59 723 936,13
Yhteensä	586 912 811,86	554 027 336,97

2. Liiketoiminnan muut tuotot

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Kurssivoitot valuuttajohdannaisista	8 892 960,55	6 851 905,75
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	3 335 527,14	3 173 299,23
Vuokratuotot	1 076 737,48	1 100 560,77
Muut liiketoiminnan tuotot	1 794 991,18	1 323 336,64
Yhteensä	15 100 216,35	12 449 102,39

3. Pakollisten varausten muutos

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Muiden pakollisten varausten muutos	-350 946,00	+758 269,00
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	-350 946,00	+758 269,00

4. Liiketoiminnan kulut ja poistot

Liiketoiminnan kulut:

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 638 266,73	-6 102 335,24
Valmistus omaan käyttöön	-2 598 352,95	-1 667 489,47
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	133 161 140,79	135 385 201,87
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 725 496,62	-10 007 419,25
Ulkopuoliset palvelut	22 868 231,35	19 712 837,16
Yhteensä	151 303 875,52	145 090 619,78
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	95 390 142,39	86 332 182,02
Eläkekulut	12 573 334,50	2 838 453,68
Osakekannustinjärjestelmä	1 086 302,00	846 646,00
Muut henkilösivukulut	7 430 653,07	6 670 862,14
Yhteensä	116 480 431,96	96 688 143,84
Liiketoiminnan muut kulut	165 528 792,39	144 068 286,34
Liiketoiminnan kulut yhteensä	426 076 480,19	378 077 225,25

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Siirryttäessä 1.1.2008 alkaen uuteen kirjauskäytäntöön myyntisaamisia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon kirjaamisessa muutettiin vertailutiedot vuodelta 2007 vastaamaan samaa kirjauskäytäntöä. Tämän mukaisesti vertailuvuoden 2007 liikevaihdosta on siirretty valuuttajohdannaisten kurssivoittoja 6 472 442,47 euroa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kurssitappioita 2 838 041,84 euroa liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.1.2008 alkaen siirryttiin KPL 5 luvun 2a §:n mukaiseen kirjauskäytäntöön rahoitusvälineiden arvostamisessa ja tämän johdosta vertailuvuoden 2007 valuuttajohdannaisten kurssivoittoja lisättiin 367 509,85 eurolla. Lisäys sisältyy em. valuuttajohdannaisten kurssivoittojen siirtoerään. Muutos on huomioitu myös vertailuvuoden 2007 tilikauden veroissa, omassa pääomassa, siirtosaamisissa ja siirtovelloissa.

Tilintarkastajan palkkiot

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Tilintarkastuspalkkiot	51 000,00	76 459,00
Verokonsultointi	8 473,00	
Muu konsultointi	88 987,00	46 954,00
Yhteensä	148 460,00	123 413,00

Poistot ja arvonalentumiset:

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Liikearvopoistot	3 412 582,27	3 412 582,27
Muut poistot	21 498 943,84	21 176 629,55
Yhteensä	24 911 526,11	24 589 211,82

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty taseen liitetiedoissa 8-9.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin tilikaudella	2 347	2 254
---	--------------	-------

Osakeperusteiset maksut

Orion Oyj:n hallitus päätti vuonna 2007 uudesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä konsernin noin 30 avainhenkilölle. Osakekannustinjärjestelmällä kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi ja vahvistetaan heidän sitoutumistaan yhtiön toiminnan kehittämiseen. Kannustinjärjestelmä koskee vuosia 2008-2009. Palkkiot myönnetään kullekin vuodelle erikseen. Vuoden 2008 palkkio määräytyy liikevoiton kasvun sekä avainhenkilöille erikseen sovittavien tavoitteiden täyttymisen perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina, rahana tai näiden yhdistelmänä. Ohjelman kohteena olevien osakkeiden määrä on enintään 350 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,25 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeisiin liittyy eräitä erityistilanteita lukuun ottamatta kielto luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa palkkion suorittamisesta.

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

5. Rahoitustuotot ja -kulut

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	27 166 837,53	25 037 251,00
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista		4 250,00
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	75 852,57	49 391,93
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		1 125,35
Korkotuotot muilta yrityksiltä	3 324 241,83	2 295 706,47
Muut rahoitustuotot	3 590 144,90	933 044,22
Arvonlentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-1 418 978,23	-2 700 000,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-1 821 858,57	-1 905 244,62
Korkokulut muille	-4 073 132,66	-1 038 729,33
Muut rahoituskulut	-3 965 645,04	-1 107 225,38
Yhteensä	22 877 462,33	21 569 569,64

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy:

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä	27 166 837,53	25 041 501,00
Korkotuottoja	3 400 094,40	2 346 223,75
Korkokuluja	-5 894 991,23	-2 943 973,95

6. Satunnaiset erät

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Konserniavustus	+13 300 000,00	
Yhteensä	+13 300 000,00	

7. Tilinpäätössiirrot

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Poistoeron muutos	-385 741,46	+4 983 380,89
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	-385 741,46	+4 983 380,89

8. Tuloverot

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-43 197 747,15	-44 800 616,93
Aikaisempien tilikausien tuloverot	-96 917,45	48 233,80
Yhteensä	-43 294 664,60	-44 752 383,13

Siirtyminen KPL 5 luvun 2a §:n mukaiseen kirjauskäytäntöön rahoitusvälineiden arvostamisessa 1.1.2008 alkaen aiheutti 367 509,85 euron suuruisen lisäyksen vuoden 2007 valuuttajohdannaisten kurssivoittoihin, mistä johtuen vertailuvuoden 2007 tuloverot ovat 95 552,56 euroa suuremmat kuin vuoden 2007 vahvistetussa tilinpäätöksessä.

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen:

EUR	2008	2007
Pakollisista varauksista	245 419,46	154 173,50
Yhteensä	245 419,46	154 173,50

Laskennallinen verovelka:

EUR	2008	2007
Tilinpäätössiirroista	19 030 465,40	18 930 172,62
Arvonkorotuksista	4 296 351,84	4 296 351,84
Yhteensä	23 326 817,23	23 226 524,45

9. Aineettomat hyödykkeet 31.12.2008

EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.*)	49 264 500,79	68 252 672,61	44 944 528,95	162 461 702,35
Lisäykset	21 480 882,38		2 205 532,13	23 686 414,51
Vähennykset	-756,85			-756,85
Siirrot tase-erien välillä				
Hankintameno 31.12.	70 744 626,32	68 252 672,61	47 150 061,08	186 147 360,01
Kertyneet poistot 1.1.*)	31 758 977,37	61 432 815,12	43 161 316,44	136 353 108,93
Vähennysten kertyneet poistot	-756,85			-756,85
Tilikauden poistot	4 438 351,90	3 412 582,27	1 185 532,88	9 036 467,05
Kertyneet poistot 31.12.	36 196 572,42	64 845 397,39	44 346 849,32	145 388 819,13
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 548 053,90	3 407 275,22	2 803 211,76	40 758 540,88
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	2 352 983,71	0,03	211 370,91	2 564 354,65
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	174 015,31		-16 520,29	157 495,02
Kertynyt erotus 31.12.	2 526 999,02	0,03	194 850,62	2 721 849,67

*) Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt, sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot on laskettu vastaavalla tavalla.

10. Aineelliset hyödykkeet 31.12.2008

EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomak- sut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1. *)	3 461 894,88	155 552 836,08	170 468 601,83	1 605 820,68	4 971 316,84	336 060 470,31
Lisäykset	230 356,93	4 663 526,10	13 116 323,39	141 133,68	4 493 741,04	22 645 081,14
Vähennykset			-6 518 399,42			-6 518 399,42
Siirrot tase-erien välillä		1 784 959,86	3 054 071,10	17 000,00	-4 856 030,96	
Hankintameno 31.12.	3 692 251,81	162 001 322,04	180 120 596,90	1 763 954,36	4 609 026,92	352 187 152,03
Kertyneet poistot 1.1. *)		81 406 625,77	119 213 660,74	908 296,88		201 528 583,39
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			-5 131 721,53			-5 131 721,53
Tilikauden poistot		4 392 987,03	11 417 984,76	64 087,27		15 875 059,06
Kertyneet poistot 31.12.		85 799 612,80	125 499 923,97	972 384,15		212 271 920,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 692 251,81	76 201 709,24	54 620 672,93	791 570,21	4 609 026,92	139 915 231,11
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.		37 669 366,22	32 537 130,47	37 504,88		70 244 001,57
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		-1 043 853,15	1 271 567,99	531,60		228 246,44
Kertynyt erotus 31.12.		36 625 513,07	33 808 698,46	38 036,48		70 472 248,01

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2008 on 23 223 422,75 EUR (2007 21 125 961,80 EUR). Maa-alueiden hankintamenoön sisältyy arvonkorotuksia 67 275,17 EUR (2007 67 275,17 EUR) ja rakennusten hankintamenoön 16 457 154,97 (2007 16 457 154,97) EUR.

*) Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt, sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot on laskettu vastaavalla tavalla.

11. Sijoitukset 31.12.2008

EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Lainasaamiset *)	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	122 410 960,75	5 085 155,11	1 734 498,29	335 771,60	129 566 385,75
Lisäykset	34 935,10	680 667,59			715 602,69
Vähennykset	-396 557,70				-396 557,70
Hankintameno 31.12.	122 049 338,15	5 765 822,70	1 734 498,29	335 771,60	129 885 430,74
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	38 500 477,49	2 856 340,00	796 059,00		42 152 876,49
Tilikauden arvonalentumiset	1 539 368,00				1 539 368,00
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	40 039 845,49	2 856 340,00	796 059,00	335 771,60	43 692 244,49
Kirjanpitoarvo 31.12.	82 009 492,66	2 909 482,70	938 439,29	335 771,60	86 193 186,25

*) Lainasaaminen on OYL:n mukainen pääomalainasaaminen.

12. Vaihto-omaisuus

EUR	2008	2007
Aineet ja tarvikkeet	27 662 842,29	23 355 740,11
Keskeneräiset tuotteet	18 798 996,16	21 609 099,98
Valmiit tuotteet/Tavarat	45 176 051,35	37 727 680,80
Muu vaihto-omaisuus	1 269 032,04	850 637,60
Yhteensä	92 906 921,84	83 543 158,49

13. Pitkäaikaiset saamiset

EUR	2008	2007
Muut saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	1 085,00	1 085,00
Lainasaamiset omistusyhteisyriksiltä	89 625,00	57 000,00
Muut lainasaamiset	433 462,05	491 371,68
Yhteensä	524 172,05	549 456,68

14. Lyhytaikaiset saamiset

EUR	2008	2007
Myyntisaamiset	62 554 579,07	56 014 567,38
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	9 544 972,75	10 577 933,98
Lainasaamiset	143 589,73	376 979,14
Muut saamiset	47 131,64	96 859,78
Siirtosaamiset	13 308 451,80	85 203,87
Yhteensä	23 044 145,92	11 136 976,77
Lainasaamiset omistusyhteisyriksiltä	80 625,00	42 875,00
Muut lainasaamiset	112 431,59	174 770,14
Muut saamiset	1 351 851,04	2 689 560,23
Siirtosaamiset	12 277 469,29	7 213 387,37
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	99 421 101,91	77 272 136,89

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät:

EUR	2008	2007
Saamatta olevia tutkimus- ja tuotekehitysavustuksia	1 770 000,00	1 550 000,00
Saamatta olevia rojalteja	2 323 672,82	2 286 642,41
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	1 064 192,81	78 594,86
Saamiset valuuttajohdannaisista	2 953 073,75	558 692,84
Tuloverosaamiset	1 811 000,00	
Muut siirtosaamiset	2 355 529,91	2 739 457,26
Yhteensä	12 277 469,29	7 213 387,37

Siirtyminen KPL 5 luvun 2a §:n mukaiseen kirjauskäytäntöön rahoitusvälineiden arvostamisessa 1.1.2008 alkaen aiheutti 367.509,85 euron suuruisen lisäyksen vuoden 2007 valuuttajohdannaisien kurssivoittoihin ja siten samansuuruisen lisäyksen siirtosaamisiin valuuttajohdannaisista.

15. Rahoitusarvopaperit

EUR	2008	2007
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit	139 105 213,25	67 195 943,68
Rahoitusarvopaperit yhteensä	139 105 213,25	67 195 943,68

Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus

EUR	2008	2007
Markkina-arvo	139 504 871,32	67 458 642,33
Vastaava kirjanpitoarvo	-139 105 213,25	-67 195 943,68
Rahoitusarvopapereiden korkosaamiset siirtosaamisissa	-297 065,88	-251 496,24
Erotus	102 592,19	11 202,41

16. Oma pääoma

EUR	2008	2007
Osakepääoma 1.1.	92 238 541,46	92 238 541,46
Osakepääoma 31.12.	92 238 541,46	92 238 541,46

EUR	2008	2007
Ylikurssirahasto 1.1.	17 797 958,60	17 797 958,60
Ylikurssirahasto 31.12.	17 797 958,60	17 797 958,60

EUR	2008	2007
Käyvän arvon rahasto 1.1.		
Sähköjohdannaisen suojaus	-1 366 809,00	
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-1 366 809,00	

EUR	2008	2007
Käyttörahasto 1.1.	23 043 797,66	23 043 797,66
Käyttörahasto 31.12.	23 043 797,66	23 043 797,66

EUR	2008	2007
Kertyneet voittovarot 1.1.	164 618 695,96	160 345 554,27
Yhtiökokouksen päätöksellä jaettu osinkona	-140 932 992,00	-141 257 828,00
käytetty lahjoitukseen	-110 350,00	-79 600,00
hankittu omina osakkeina	-4 833 128,38	
annettu osakepalkkioina	354 482,75	
Maksamattomat osingot 2002	159 772,83	
Tilikauden voitto	143 522 078,18	145 610 569,69
Kertyneet voittovarot 31.12.	162 778 559,34	164 618 695,96

Siirtyminen KPL 5 luvun 2a §:n mukaiseen kirjauskäytäntöön rahoitusvälineiden arvostamisessa 1.1.2008 alkaen aiheutti 367 509,85 euron suuruisen lisäyksen vuoden 2007 valuuttajohdannaisten kurssivoittoihin ja 95 552,56 euron suuruisen lisäyksen vuoden 2007 tuloveroihin, mistä johtuen vertailuvuoden 2007 tilikauden voitto on 271 957,29 euroa suurempi kuin vuoden 2007 vahvistetussa tilinpäätöksessä.

Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain:

	2008 kpl	EUR	2007 kpl	EUR
A-sarja (20 ääntä/osake)	51 440 668		52 558 688	
B-sarja (1 ääni/osake)	89 817 160		88 699 140	
Yhteensä	141 257 828	92 238 541,46	141 257 828	92 238 541,46

Tilikauden 1.1.–31.12.2008 aikana on A-sarjan osakkeita muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 1 118 020 kappaletta (1-12/2007 aikana 2 995 552 kpl).

Omaa pääomaa koskevia muita tietoja on esitetty konsernin liitetietojen kohdassa 18. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot.

17. Tilinpäätössiirtojen kertymä

EUR	2008	2007
Poistoero	73 194 097,68	72 808 356,22
Yhteensä	73 194 097,68	72 808 356,22

18. Pakolliset varaukset

EUR	2008	2007
Eläkevaraukset	943 921,00	592 975,00
Yhteensä	943 921,00	592 975,00

19. Pitkäaikainen vieras pääoma

EUR	2008	2007
Lainat rahoituslaitoksilta	88 690 476,19	
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä	20 000 000,00	
Suojaavat johdannais sopimukset	770 881,00	
Muut pitkäaikaiset velat	384 000,00	164 824,16
Yhteensä	109 845 357,19	164 824,16

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

EUR	2008	2007
Lainat rahoituslaitoksilta	43 452 380,96	
Yhteensä	43 452 380,96	

20. Lyhytaikainen vieras pääoma

EUR	2008	2007
Lainat rahoituslaitoksilta	11 309 523,81	
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä	5 000 000,00	
Saadut ennakot	44 950,00	6 428,60
Ostovelat	23 768 073,90	26 266 524,61
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	7 126 293,72	11 499 424,67
Muut velat	36 106 575,06	36 469 189,26
Siirtovelat	56 802,86	94 873,54
Yhteensä	43 289 671,64	48 063 487,47
Muut velat	24 170 349,37	7 326 929,00
Siirtovelat	35 319 109,73	28 889 753,13
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	142 901 678,45	110 553 122,81

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät:

EUR	2008	2007
Tuloverovelka	95 552,56	420 552,56
Osakekannustinjärjestelmästä aiheutuvat velat	1 194 287,40	961 024,00
T&K-toimintamallin uudelleenjärjestelykulut	3 607 790,00	
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	21 623 465,65	20 617 053,93
Maksamattomat rojalit	2 141 179,49	2 458 952,65
Maksamattomat hintaoikaisut	393 184,73	3 318 346,43
Maksamattomat korot	1 478 383,30	266 762,11
Maksamattomat tutkimuskulut	2 698 617,76	323 639,00
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	1 649 957,93	
Muut siirtovelat	436 690,91	523 422,45
Yhteensä	35 319 109,73	28 889 753,13

Siirtyminen KPL 5 luvun 2a §:n mukaiseen kirjauskäytäntöön rahoitusvälineiden arvostamisessa 1.1.2008 alkaen aiheutti 367 509,85 euron suuruisen lisäyksen vuoden 2007 valuuttajohdannaisten kurssivoittoihin ja 95 552,56 euron suuruisen lisäyksen vuoden 2007 tuloveroihin, mistä johtuen vertailuvuoden 2007 tuloverovelka on 95 552,56 euroa suurempi kuin vuoden 2007 vahvistetussa tilinpäätöksessä.

Vieras pääoma sisältää:

EUR	2008	2007
Pitkäaikaisia korollisia velkoja	109 074 476,19	164 824,16
Pitkäaikaisia korottomia velkoja	770 881,00	
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	71 267 906,58	38 290 309,44
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	71 633 771,87	72 262 813,37
Yhteensä	252 747 035,64	110 717 946,97

21. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Yhtiön toimielinten jäsenille maksetut palkat ja palkkiot:

EUR	1-12/2008	1-12/2007
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	868 219,00	1 058 375,00

Osapalkkioita ei ole maksettu.

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahalainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % eläkepalkasta. Lisäksi joillakin johdon jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-63 -vuotiaina eläketason ollessa 60 % eläkepalkasta.

Toimielimiä koskevia liitetietoja on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 28. Lähipiiritapahtumat

21. Annetut vakuudet

Annetut vakuudet omista sitoumuksista:

EUR	2008	2007
Annetut kiinteistökiinnitykset	19 000 000,00	25 500 000,00

Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta:

EUR	2008	2007
Annetut takaukset	1 126 240,91	1 569 167,62

Annetut vakuudet yhteensä:

EUR	2008	2007
Kiinteistökiinnitykset yhteensä	19 000 000,00	25 500 000,00
Takaukset yhteensä	1 126 240,91	1 569 167,62

22. Vastuut ja vastuusitoumukset

EUR	2008	2007
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Seuraavan 12 kk:n aikana	990 703,00	1 497 482,00
12 kuukauden jälkeen	1 218 564,00	1 504 957,00
Yhteensä	2 209 267,00	3 002 439,00

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Muut vastuut:

EUR	2008	2007
Lääkevahinkovastuu	251 456,99	251 456,99

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2005-2008 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 1 742 176,03 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2017.

23. Johdannaissopimukset

EUR	2008	2007
Valuuttatermiinisopimukset		
Sopimusten käypä arvo	1 997 425,36	314 545,27
Sopimusten eurovasta-arvo	64 606 081,03	66 695 427,24
Sähkötermiinisopimukset		
Sopimusten käypä arvo	-1 366 809,00	8 871,00
Sopimusten eurovasta-arvo	5 679 167,00	579 255,00

24. Omistukset muissa yrityksissä

Emoyhtiön omistus muissa yrityksissä on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 28. Lähipiiritapahtumat.

25. Kirjanpitokirjat ja tositelajit 1.1–31.12.2008

Kirjanpitokirjat

Päiväkirja

sähköinen arkistointi

10 vuotta

Pääkirja

sähköinen arkistointi

10 vuotta

Tositelajit	Tositeno:	Tositelaji	Arkistointi	
Poistot ja poistoero 31.3.2008 asti	0300000000 - 0399999999	AF	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Käyttöomaisuuskirjaukset	0400000000 - 0499999999	AA	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Myyntilaskut, manuaalikirjaus	1100000000 - 1199999999	DA, DG, DR	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Osto- ja myyntisuoritukset	1200000000 - 1299999999	DZ, KZ	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
	1300000000 - 1399999999		paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Ostolaskut		KA, KG, KR	/CD_ROM	
Varaston hinnanerot	1500000000 - 1599999999	PR	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Ostolaskut, tilaukselliset	1600000000 - 1699999999	RE, RA	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Palkkaliittymä, palkat	1700000000 - 1799999999	01	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Palkkojen manuaalikorjaukset	1700000000 - 1799999999	Z1	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Travel-liittymä	1700000000 - 1799999999	02	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
KOM-vähennysten poistot	1700000000 - 1799999999	AG	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Valuuttakurssaus	1700000000 - 1799999999	SA	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Edustustot	1800000000 - 1899999999	ZR	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Varastokirjaukset	1900000000 - 1999999999	WA,WE, WI,WL	sähköinen	6 vuotta
Myyntilaskut, automaattikirjaus	3200000000 - 3299999999	RV	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Pankkipäivät, kohdistukset	3300000000 - 3399999999	AB	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Tiliotteiden automaattikirjaus	3300000000 - 3399999999	EB	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
GR / IR korjausotteet	3600000000 - 3699999999	RN	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Itselaskutus	3700000000 - 3799999999	ZN	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Konsernilaskutus	3800000000 - 3899999999	IC	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Muistiotositteet	6100000000 - 6199999999	ZM	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Muistiotositteet, Tuohilampi	6200000000 - 6299999999	ZT	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Kassatositteet	7100000000 - 7199999999	ZK	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Muistiotositteet, jaksotukset	8100000000 - 8199999999	ZJ	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Palkkaliittymä, lomapalkkajaksotus	8200000000 - 8299999999	03		
Lomapalkkajaksotus, manuaalikorjaus	8200000000 - 8299999999	Z3	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
IFRS tositteet	9100000000 - 9199999999	ZX	paperitosite/sähköinen	6 vuotta
Poistot ja poistoero 1.4.2008 lähtien	9300000000 - 9399999999	AF	paperitosite/sähköinen	6 vuotta

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta 1.1.–31.12.2008

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 185 822 357,00 euroa, josta tilikauden voittoa on 143 522 078,18 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista

– jaetaan osinkoa 0,95 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 932 992 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi	133 886 342,40	euroa
– lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen hallituksen päätöksen mukaisesti	140 000,00	euroa
– voittovarojen tilille jätettäisiin	51 796 014,60	euroa
	<hr/>	
	185 822 357,00	euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tämän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esitämme yhtiökokoukselle käsiteltäväksi.

Espoossa helmikuun 6. päivänä 2009

Matti Kavetvuo
Puheenjohtaja

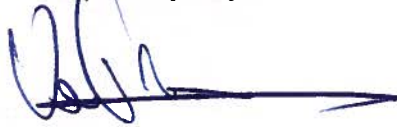
Jukka Yippo
Varapuheenjohtaja

Eero Karvonen

Leena Palotie

Vesa Puttonen

Hannu Syrjänen

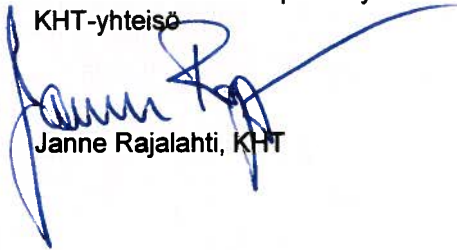

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 6. päivänä helmikuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Janne Rajalahti, KHT